NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 69	Łódź, Poniedziałek, 22 marca 1937	אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt.1.06	לאדז, מאנטאג פ׳ שמיני י׳ ניסן תרצ״ז	15-טער יאהרגאנג

ערב פאליטישע ענטשיידונגען בנוגע א״י

אראבער ווילען שיקען א נייע דעלעגאציע קיין לאנדאן

איבן-סאוד און דאס ארץ-ישראל-פראבלעם

ירושלים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

אין צוזאמענהאנג מיט די ערווארטעטע פאליטישע אנטשיידונגען בנוגע א״י, פאדערט דער מופטי-ארגאן „אל־ליוואא" צו שיקען א נייע אראבישע דעלעגאציע קיין לאנדאן. די צייטונג שטייכט אונטער, אז מען טאר זיך נישט פארלאזען אויף דער א״י־רעגירונג און אויף דער קעניגליכער קאמיסיע. די פראפאגאנדא קען פארהיטען די א אבער פון פיל שווערקייטען, ווייל — שרייבט „אל ליוואא" — „אין כוח פון דער ענגלישער עפענטליכער מיינונג ליגט דאס באאיינפלוסען די רעגירונג און נישט דאס באנוצען זיך מיט כוח אין א״י." מען טאר נישט אפשלעפען מיט ארויסשיקען די דעלעגאציע, ווייל נאכ׳ן פארעפענטליכען דעם דין־וחשבון פון דער קעניגליכער קאמיסיע, וועט זיין צו שפעט. די אויפגאבע פון דער אראבישער דעלעגאציע איז צו באאיינפלוסען די דעפוטאטען פון ענגלישען פארלאמענט, אז זיי זאלען ענדערן זייער שטעלונג צו דער א״י־פראגע.

ירושלים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

די אראבישע פרעסע טיילט מיט, אז אויף דער אנפראגע פון אן אראבישען זשורנאליסט, וועלכער האט באזוכט העדזשאס, האט דער קעניג איבן־סאוד געענטפערט, אז עס איז נישט ריכטיג דער קלאנג וועגן דעם פארבאט פון אפהאלטען א מוזולמענישען קאנגרעס אין מעקא, וועלכער זאל באטראכטען די פראגע פון די א״י־אראבער. איבן־סאוד האט ערקלערט דעם אראבישען זשורנאליסט, אז בעת ער האט זיך געטראפען מיט׳ן ירושלימ׳ער מופטי, האט ער איהם געבעטען צו אונטערהאנדלען מיט דער ענגלישער רעגירונג וועגען צוויי פראגען: א) וועגען באגנעדיגען די ארעסטירטע פון די לעצטע אונרוהען אין א״י. ב) וועגען גערעכטער לעזונג פון דער א״י־פראגע. דער קעניג ערקלערט ווייטער, אז ער האפט, דאס די ענגלישע רעגירונג וועט נעהמען אין אכט די גערעכטע אראבישע פאדערונגען.

שטערבליך פארוואונדעט א יוד. ארבייטער

אראבישע טעראריסטען האבען איהם געשאסען אין משק האוצר

וואוקאפ קאנפערירט מיט בן-גוריון׳ען

ירושלים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

אראבישע טעראריסטען האבען היינט געשאסען און פארוואונדעט א יודישען ארבייטער דוב זעמעל אין משק האוצר נעבען פפר סבא. די טעראריסטען האבען געשאסען פון א דערבייאיגען פרדס אין דעם מאמענט ווען זעמעל האט געלאדענט תבואה אויף א וואגען. די קוילען האבען זעמעל׳ן געטראפען אין בויך און ארים, און א זעהר שווערען צושטאנד האט מען דעם פארוואונדעטען ארבייטער אפגעפיהרט אין הדסה־שפיטאל אין תל־אביב. ער איז 30 יאהר אלט און איז אן עולה פון פוילען.

ירושלים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

אין דער עכו׳ער סובדיסטריקט איז היינט געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען א באנדע באוואפענטע דרוזען און פאליציי. איין מיטגליד פון דער באנדע איז פארוואונדעט געווארען און 2 דרוזען האט די פאליציי ארעסטירט. די איבעריגע האבען באוויזען צו אנטלויפען און ווערען פארפאלגט דורך דער פאליציי.

ירושלים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

דער וועד הרבנים האט פראקלאמירט אויף מארגען א טאג פון תפילה.

ירושלים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

דער הויך־קאמיסאר וואוקאפ, וועלכער איז נאר וואס צוריקגעקומען פון לאנדאן קיין ארץ ישראל האט היינט איינגענומען בן־גוריון׳ען און מיט איהם אפגעהאלטען א לענגערע קאנפערענץ.

ס׳זענען ארומגערעדט געווארען פראגען פון רוח און זיכערקייט אין לאנד.

אויפגעריסען א פעטארדע

אין לאקאל פון דער ענדעקישער ארגאניזאציע אין ווילנא

1 פערזאן שווער פערוואונדעט. — ענדעקעס געוואלט פערווישען די שפורען. — פערחתמעט עטליכע ענדעקישע לאקאלען

ווילנא, 21 (טעלעפאניש)

אין ענדעקישען לאקאל אויף מאסטאווא נאם 1, איז היינט פארגעקומען אן ארגאניזיר־פארזאמלונג וועלכע איז צוזאמענגערופען געווארען דורך דער ארגאניזאציע־אפטיילונג פון דער ענדעקישער ארגאניזאציע.

פלוצלינג האט אין לאקאל אויפגעריסען א פעטארדע, צוליב דעם אויפרייס איז שווער פארוואונדעט געווארען א נייוויסער וולאדיסלאוו נאבאראווסקי א מיטגליד פון דער ענדעקישער ארגאניזאציע און פון „פראצא פאלסקא".

דער אויפרייס איז פארגעקומען ארום 1 א זייגער, די פארזאמלטע האבען באלד נאך דעם אויפרייס אפגעפיהרט דעם פארוואונדעטען אין שפיטאל און געפרובט צו פארווישען די שפורען פון אויפרייס אין צוזאמענהאנג דערמיט איז דער לאקאל פון דער ענדעקישער ארגאניזאציע אויף מאסטאווא 1 פארזיכערט געווארען צו דער דיספאזיציע פון דער געריכטס־מאכט און גלייכצייטיג זענען פארחתמעט געווארען עטליכע לאקאלען פון די ענדעקעס אין דער שטאט.

וועגען פערגרעסערען דעם קאנטינגענט אויף כשר פלייש

בסדר׳דיגע דעלעגאציעס איז אגראר־מיניסטעריום

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)

פרייטאג און שבת האבען אין אגראר־מיניסטעריום אינטערוועניר׳ט א גאנצע רייה דעלעגאציעס וועגען קאנטינגענטען אויף כשר פלייש אויף יום־טוב. די דעלעגאציעס האבען אנגעוויזען, אז אין א גאנצע רייה שטעט האבען זיך שוין אויסגעלאזען די קאנטינגענטען און ס׳דראהט, אז די יודישע באפעלקערונג זאל בלייבען אהן כשר פלייש אויף יום־טוב. היינט וועט אויך וועגען דעם זעלבען ענין אינטערוועניר׳ען א רבנים־דעלעגאציע. צו די אינטערווענצען וועלען האבען ערפאלג איז נאך נישט באקאנט.

זונטאג, דעם 21 מערץ ד. י. איז געשטארבען אונזער הייסגעליבטע

ג״ע פלאראקראנמאן

אלמנה נאך בנימין ז״ל

(געבוירענע דאנציגער) אין עלטער פון 76 יאהר.

(געוואוינט אויף ד״ר שטערלינגא 12)

די לויה קומט פאר היינט, מאנטאג, דעם 22 מערץ ד. י. 3 א זייגער נאכמיטאג פון טהרה־הויז. וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע קינדער און פאמיליע.

היינט א פלענאר-זיצונג פון סענאט

סענאט-קאמיסיע אנגענומען דעם געזעץ-פראיעקט וועגן דער קאנווערסיע

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט־קאמיסיע ביים סענאט איז אנגענומען געווארען דער געזעץ־פראיעקט וועגן דער קאנווערסיע ענדערונג פון די מלוכה׳שע און זעלבסטשטענדיגע־עמיסיעס.

דער פראיעקט איז אנגענומען געווארען אין דער רעדאקציע פון סיים.

היינט פריה קומט פאר א פלענאר־זיצונג פון סענאט. אויף דער טאג־א־ארדנונג געפינען זיך 16 פונקטען, צווישען וועלכע ס׳געפינט זיך אויך די פראגע וועגן אפשאפען די געשווארענע געריכטען.

געשטארבען דער פרעזידענט

פון דעם פערבאנד פון די יוד. קהלות אין איטאליען פעליקס ראווענא

רוים, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

אין עלטער פון 67 יאהר איז געשטארבען אין רוים דער פרעזידענט פון דעם פארבאנד פון די יודישע קהלות אין איטאליען פעליקס ראווענא.

די איטאליענישע רעגירונג האט צוגעשיקט א קאנדאלענץ־דעפעשע צום יודישען קהלות־פארבאנד.

געקינדיגט 326 קהלהשע לעהרער און מלמדים

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)

דער קהלה־סעקרעטאריאט האט געקינדיגט 326 מלמדים און לעהרער פון די קהלה׳שע שולען. די קינדיגונג ענדיגט זיך דעם 1 סעפטעמבער.

אחרי מחלה כבדה וממושכה שבק חיים לכל חי בשנת 53 לימי חייו האיש המצוין במידותיו

נ״ע שמעון ב״ר אליעזר ליפמאן ז״ל רונדשטיין

הלוי׳ תהי׳ היום ביום ב׳ י׳ ניסן תרצ״ז בשעה 1 אחה״צ מבית האבל פיעטריקאווער 88.

השרויים בצער עמוק משפחתו המתאבלת.

455 טויטע קינדער און 94 פארוואונדעטע

דער מורא'דיגער בילאנס פון דער אויסטערלישער קאטאסטראפע אין ניו-לאנדאן

ניו-לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)

דער לעצטער בילאנס פון די קרבנות אין דער קאטאסטראפע אין דער שולע פון ניו-לאנדאן איז 455 טויטע, 8 פארשוואונדענע און 94 פארוואונדעטע. דער גובערנאטאר פון שטאט טעקסאס האט ערקלערט, אז דער אויסנאהמס-צושטאנד וועט דויערן דורך דער גאנצער צייט וואס די מיליטערישע אויספארשונגס-קאמיסיע וועט ארבייטן. דער פארשטייער פון דער פירמע, וועלכע האט אדורכגעפיהרט די בא-הייצונגס-אינסטאלאציע אין דער שול האט ערקלערט פאר דער אויספארשונגס-קאמיסיע, אז ער האט געווארענט די דירעקציע פון דער שול פאר דער גע-פאהר, אז ס'זענען פארהאן גאזען אין דער אינ-סטאלאציע, וועלכע באדינט דעם הייצ-פיין.

נעכטען זענען אין אלע קירכעס פארגעקומען טרויער-גאטעסדינסטען, און די קירכעס זענען גע-שטאנען די הונדערטער קליינע טרומנעס באדעקט מיט בלומען. אין ניו-לאנדאן איז נישט פארהאן קיין פאמיליע, וועלכע זאל נישט באוויינען איינעם אדער מעהר קינדער. די לוויות זענען היינט נאכמיטאג איינס נאך דעם אנדערן, דער טרויער איז אומבאשרייבליך.

שטרייק-לאגע אין אמעריקא

100 טויזענד אויטא-ארבייטער אין שטרייק

ניו-יארק, 21 (ספ. טעל.)

לויט דער ,,ניו-יארק טיימס'' איז די לאגע, וועלכע האט זיך געשאפען צוליב די געזעלשאפטליכע קאנפליקטען אין דער אויטא-אינדוסטריע פיל ערנסטער ווי מען מיינט. מאמענטאל פארשטרייקען 100 טויזענט ארבייטער, פון וועלכע 65 טויזענט ארבייטען אין דער פירמע כריסלער. פארגאנגענע נאכט האט כריסלער אפגעגעבען אן ערקלערונג, אין וועלכער עס ווערט געזאגט, אז די אינדוסטריעלער וועלען נישט נאכגעבען. פארד האט ערקלערט, אז הינטער שטרייק שטייען די אינטערנאציאנאלע פינאנסיסטען, וועלכע האבען אין זין די קאנקורענץ. מיר זענען אבער די הערשער פון דער סיטואציע, האט פארד צוגעגעבען. אזוי לאנג ווי איך וועל לעבען, וועט זיך זיי נישט איינגעבען צו פארמאכען מיינע פאבריקען.

דעטראיט, 21 (ספ. טעל.)

דער פארזיצער פון ארבייטער סינדיקאט אין דער אויטא-אינדוסטריע האמער מארטין האט ערקלערט, אז ס'וועט ארויסגעגעבען ווערען א פארארדנונג וועגן א גענעראל - שטרייק אין דער אויטא-אינדוסטריע אין דעטראיט, אויב די פאליציי וועט נישט אויפהערען אויף א ברוטאלען אופן ארויסצושטויסען די ארבייטער פון די פאבריקען. די דאזיגע ערקלערונג האט מארטין געמאכט צוליב דעם, וואס די פאליציי טרייבט ארויס פון די פאבריקען די שטרייקענדע ארבייטער.

דינסטאג זאלען 175 טויזענט ארבייטער אין דער אויטא-אינדוסטריע פראטעסטירען קעגען דעם ארויסטרייבען די ארבייטער פון די אקופירטע פאבריקען.

—×—

טויט-שטראף אין רוסלאנד

פאר ברענגען צו א באהן-קאטאסטראפע

מאסקווא, 21 (ספ. טעל.)

דאס באהן-געריכט פון די קאווקאזער באהנען האט פארמשפט אויף טויט דורך דערשיסען דעם געהילפס - נאטשעלניק פון דער סטאציע פאלא א געוויסען עסטאנידזע, פאר פארגיואלדיגען די פארשריפטען פון דער טעכנישער עקספלאטאציע, צוליב וואס ס'איז פארגעקומען א באהן-קאטאסטראפע און 2 זעלנער זענען שווער פארוואונדעט געווארען. א מיטשולדיגער דער מאשיניסט אראביסוויל איז פארמשפט געווארען אויף 10 יאהר טורמע. זיין געהילף וויוואלאוו אויף 7 יאהר טורמע. די עלטסטע קאנדוקטארען פון ביידע צוגען גוראאכאשוויל און מולאוו זענען פארמשפט געווארען אויף 3 יאהר טורמע יעדער.

הויכע עסטרייכישע אויסצייכנונג

פארן באקאנטען יודיש-דייטשען שריפטשטעלער פראנץ ווערפעל

ווין, 21 (יט"א טעלעגראפיש)

דער באקאנטער עסטרייכישער שריפטשטעלער פראנץ ווערפעל איז דורך דעם עסטרייכישען בונדעס-פרעזידענט באשאנקען געווארען מיט דעם העכסטען ארדען פאר קונסט און וויסענשאפט.

אין צוזאמענהאנג דערמיט איז פארגעקומען אן אויפנאהמע ביים בונדעס - קאנצלער שושניג, אין וועלכער עס האבען זיך באטייליגט א ריהע באקאנטע פערזענליכקייטען. מיט א ווארימער רעדע וועגען ווערפעל'ס פארדינסטען פאר דער קונסט און ליטעראטור איז ארויסגעטרעטען שטאטס-סעקרעטאר פערניטש.

אין א געשפרעך מיט פרעסע - פארשטייער האט פראנץ ווערפעל מיטגעטיילט, אז ער שרייבט איצט א גרויסען ראמאן אויף ביבלישע מאטיווען, וואס וועט ערשיינען אין הערבסט.

דער נייער סאוויעטישער מלוכה-הערב

מאסקווא, 21 (ספ. טעל.)

דאס פרעזידיום פון „וציק" האט באשטעטיגט דעם נייעם מלוכה-הערב, וועלכער איז פעסטגעשטעלט געווארען דורך דער קאנסטיטוציע. די ענדערונג באשטייט דערין, אז די לאזונג: „פראלעטאריער פון אלע לענדער פאראייניגט אייך" איז אויפגעשריבען אויפ'ן הערב אין 11 שפראכען פון די פאבאנדס-רעפובליקען, אנשטאט ווי ביז איצט, אין 7 שפראכען.

צוריקגעקעהרט די וויסענשאפט-שטופען אין רוסלאנד

מאסקווא, 21 (ספ. טעל.)

דער ראט פון די פאלקס-קאמיסארען האט צוריקגעקעהרט די בילדונגס-שטופען, וועלכע זענען אפגעשאפט געווארען דורך דער אקטאבער-רעוואלוציע. ס'זענען איינגעפיהרט געווארען פאלגענדע שטופען: וויסענשאפטס-קאנדידאט, דאקטאר, דאצענט, אסיסטענט, פראפעסאר.

רומענישער פרעמיער ארויס-געפאהרען קיין פראג

בוקארעשט, 21 (ספ. טעל.)

נעכטען אין אווענד האט דער רומענישער פרעמיער טאטארעסקו אדורכגעלייענט דעם קעניגליכען מאניפעסט וועגען שליסען די געוועהנליכע סעסיע פון פארלאמענט.

אין אווענד איז פרעמיער טאטארעסקו ארויס-געפאהרען מיט אן אפיציעלען וויזיט אין פראג.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07

ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג

פאר אונבעמיטעלטע — רעטוניצע-פרייזן

Dr. med. Trepman

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקהייטען.

בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע אויף אלע ארט אנאליזען.

זאוואדזקא 6, טעל. 234-12

נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—9 אווענט

א הערציגען מזל-טוב אונזערע קוזינס פלטיאל ראזען און פרוי צו דער חתונה פון זייער ליבע טאכטער פרל. פערל מיט ה' אייזיק עדעלמאן און דעם יונגען פאר א גליקליכע צוקונפט. שמואל זיסמאן און פאמיליע.

וואָרנונג!

אכטונג, סוחרים און דיסקאנטערען!

אייגענע וועקסלען אדער מיט מיין זשירא ביטע נישט אנצונעהמען אהן א נאכפרעגע ביי מיר.

מיט אכטונג

נפתלי נייבערג

לאדז, 11. ליסטאפאדא 28.

Dr. Wajnberg

ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען

פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5 און 8-9 אוו.

Doktór A. S. Tenenbaum

אינערליכע קראנקהייטען (ספעציעל לונגען)

Piotrkowska 109 tel. 220-25

נעהמט אן פון 6–8 אווענד.

Dr. RÓŻANER

ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטן

9 נארוטאוויטשא 9

נעהמט אן פון 9 פריה ביז 1 בייטאג און פון 5 ביז 8 אווענד.

וויכטיגע איבעראשונג פאר לאדז און פראווינץ!

די באקאנטע הוט-פירמע

„SZERLAUNS"

10 פיעטריקאווער 10 טעל. 231-09

וואס האט זיך שוין ערווארבען דעם פולען צוטרוי פון ג' פובליקום טיילט מיט, אז צום באפארשטעהענדן יום-טוב עמפפעהל איך דעם גרעסטן אויסוואהל פון די

עלעגאנטע HÜCKEL מארקע הערן-היטען

און פון אנד. ערשטקלאסיגע פירמעס.

מיר באזיצען דעם גרעסטען אויסוואהל פון אלערליי יודישע טוכענע און סאמעטענע היטלעך פון דער בעסטער קוואליטעט, ווי אויך די נייעסטע - מאדערנסטע קינדער-שילער- און ספארט-היטלער פון די נייעסטע פארבען. בילינסטע פרייזען. —

רעעלסטע בעהאנדלונג! הורט און דעטייל!

שבת און יום-טוב איז דאס געשעפט געשלאסען

שטר מכירת חמץ

זגם פרוזבול

זאכאדניא 49, טעל. 173-57,

לינקע אפיצינע רעכטס

ביי הר"ר יהושע פרידענזאן בהר"ר שמעלקי ז"ל מורה הוראה דפה.

די בעסטע קוועלע פון מאשינען-טיילען, ספרענזשינעס, עקסצענטערס, שווייסונגען איז נאר אין דער שלאסעריי J. REDER Łódź, 11 Listopada 11/13.

אויערען, נאז און האלז און לונגען-קליניק

מיט בעטען פון Dr. Z. RAKOWSKI

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועק אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטאריש פון 9-2 און פון 4-8 אווענד

ביי דער קליניק איז טעטיג א רענטגען-קאבינעט

פאר דורכלייכטונגען און אלערליי פאטאגראפיע

Dr. med. Niewiążski

ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע

אבדזשעיא 5, טעל. 159-40

פראנט, 1טער שטאק

נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט

זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.

ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען,

נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט

באקאנטמאכונג!!!

דערמיט מאכען מיר באקאנט דעם ג. לאדזער פובליקום, אז די בארימטע

מאשין-מצות

פון די מעכאנישע בעקערייען

נ. וויינבערג און מרדכי יעלין

פעטריקאווער 38, טעל. 143-82 אל. קאשטשושקי 11

געפינען זיך היי-יאהר

אויף פיעטריקאווער 38

און ווערען אויסגעבאקען פון בעסטן מעהל וואס געפינט זיך אונטער דער השגחה פון הרב ר' איטשע פרידע

די ג' קונדשאפט ווערט געבעטען צוליב די אונגע-הויערע פיל באשטעלונגען וואס פריהער צו קומען כדי צו קענען יעדען איינציגען לויט'ן וואונש צופרידענצושטעלען.

ווי אויך שוין צו באקומען יום-טובדיגע מאקאראן

געדענקט!

אז קויפען סחורה איז נאר ביי

שטשעשליווי

וואו ס'געפינט זיך אויף לאגער צום זומער-סעזאן א גרויסער אויסוואהל פון אריגינעלע ביליצער און טאמאשאווער סחורות אויף אנציגער און פאלטענס

פון די בעסטע קוואליטעטען. —:— קומט און איבערצייגט אייך

R. SZCZĘSLIWY

לאדז, 5 נאוואמיעסקא 5 טעל. 156-09. געדענקט פראנט II שטאק.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריום

פ. שאץ, לאדז

פיעטריקאווער 37

Rutynowany nauczyciel

naucza w ciągu 3-ch miesięcy specjalną skróconą metodę mówić i pisać po polsku dorosłych. M. BRZEZINSKI. Al. I Maja 77, front, II piętro.

שפּאַנישע רעגירונגס־מיליטער
האָט ווייטער צו פאַרצייכענען גרויסע ערפאָלגען

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
דער רעגירונגס - קאָמוניקאַט פון נעכטען 10 אַ זייגער אָוונט מעלדעט אָפיציעל: אויפן פראָנט גוואַדאַלאַראַ רוקט זיך דאָס רעגירונגס־מיליטער פאָראויס, אָנגרעפענדיג אויף אַ שוואַכען ווידערשטאַנד פון געגנער. ס'זענען פאַרנומען געוואָרען עטליכע דערפער, וואו ס'איז צוגענומען געוואָרען אַ גרויסע צאָהל אַמוניציע און פּראָוויאַנט. דאָס רעפּובליקאַנישע לופטוועזען האָט באַשאָסען אויפן וועג הינטער גוואַדאַלאַכאַר אַן אָפּטיילונג פון טויזענד זעלנער, אַראָפּוואַרפענדיג איבער 650 באָמבען און צעהנדליגער טויזענדער מאַשינגעווער־קוילען. אין רעזולטאַט איז די גאַנצע אָפּטיילונג פאַרניכטעט געוואָרען, ס'זענען אויך אַראָפּגעשאָסען געוואָרען 2 אויפשטענדישע אַעראָפּלאַנען.

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
דער קאָמוניקאַט פון פאַרטיידיגונגס־ראַט פון היינט נאָכמיטאָג טיילט מיט: דאָס רעגירונגס־מיליטער פירט ווייטער אויפן פראָנט גוואַדאַלאַכאַראַ די זיגרייכע אָפּעראַציעס. אַן עסקאַדרע רעגירונגס־אַעראָפּלאַנען, וועלכע האָבען באָמבאַרדירט די פיינטליכע אָפּטיילונגען האָט אַדורכגעפירט אַ לופט־שלאַכט מיט די אויפשטענדיגע אַפּאַראַטען, עטליכע פיינטליכע אַעראָפּלאַנען זענען אַראָפּגעשאָסען געוואָרען.
נאָך דער דאָזיגער לופט־שלאַכט האָבען די פּי־באַטע - אָפּטיילונגען פאַרנומען די דערפער אוטאַנדע און מירועקס. דערביי זענען פאַרנומען געוואָרען 24 האַרמאַטען. אויפן פראָנט יאַראַמאַ און מאַדריד זענען נישט פאָרגעקומען קיין גרויסע קאַמפן.

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
מען מעלדעט אַז נישט קוקענדיג אויפן שלעכטען וועטער רוקט זיך דאָס רעגירונגס - מיליטער פאָראויס אויפן פראָנט פון גוואַדאַלאַכאַראַ.
אויפן פראָנט אַראַנכועז הינטער קלעמטאַ דע לאַ רעינאַ האָבען די רעגירונגס - אָפּטיילונגען אונטערגענומען אַ שטאַרקען אַנגריף, כדי צו באַהערשען אַ רייה פיינטליכע פּאָזיציעס, די אָפּעראַציע דויערט מיט ערפאָלג.

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
האַוואַס מעלדעט, אַז היינט פאַרטאָג האָט דאָס רעגירונגס־מיליטער פאַרנומען פּאַדילאַ דע היטאַ 7 קילאָמעטער פון וועג קיין אַראַגאָן. די גאַנצע פיינדליכע פּאָזיציע איז אַרומגערינגעלט געוואָרען, נאָך אַן אַרטילעריע - צוגרייטונג זענען די רעגירונגס־מאַנקען אַריין אין שטאָט. דאָס פיינדליכע מיליטער האָט זיך צוריקגעצויגען, פיל איטאַליענער זענען גענומען געוואָרען אין געפאַנגענשאַפט, 57 געפאַנגענע האָבען געהאַט מונדירען פון פרעמדען־לעגיאָן.

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
אויפן פראָנט אין גוואַדאַלאַראַ האָבען די אויפשטענדיגע געליטען גרויסע פאַרלוסטען, צווישען די טויטע האָט זיך געפונען אַן איטאַליענישער מאַיאָר פון גענעראַל - שטאַב און עטליכע אָפיצירען.

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
דאָס רעפּובליקאַנישע מיליטער האָט פאַרנומען די שטאָט קאָגאָלאַר אין צפון פון גוואַדאַלאַכאַר.

אַנדוכאַר, 21 (ספּ. טעל.)
דער האַוואַס - קאָרעספּאָנדענט מעלדעט וועגען אַ געוואַלדיגען קאַמף וואָס קומט פאָר אויפן פראָנט פּאָזאָבלאַנקאַ, אויף וועלכען די אויפשטענדיגע האָבען מיט 12 טויזענד מאַן, 4 באַטעריעס און 3 טאַנקען אָנגעגריפען פון 3 זייטען. דער מיספּערפאָלג פון דער אָפענסיווע איז בולט, די אַטגרייפער האָבען געליטען גרויסע שאָדען און פאַרלוירען 1200 טויטע און פאַרוואונדעטע.

מאַדריד, 21 (ספּ. טעל.)
נעכטען שפעט ביינאַכט האָט מען פאַרזיכערט, אַז דאָס רעגירונגס - מיליטער האָט דערגרייכט 112 קילאָמעטער וועג ביז אַראַגאָן.

אַווילאַ, 21 (ספּ. טעל.)
דער האַוואַס־קאָרעספּאָנדענט טיילט מיט: שבת האָט דאָס רעגירונגס־מיליטער אונטערגענומען אַ נייעם אַנגריף אויפן לינקען פליגעל אויפן אָפּשניט פון גוואַדאַלאַכאַ, די אָפענסיווע איז שטאַרק צוגעגרייט געוואָרען דורך אַרטילעריע - פייער און אַקציע פון טאַנקען, וועלכע האָבען געהאַט די אויפגאַבע אָפּצושניידען דעם וועג קיין אַראַגאָן אויף דרום פון אַלקאַרא.
די אויפשטענדיגע מעלדען קורץ, אַז זיי האָבען אָפּגעשטויסען די רעגירונגס־אָפענסיווע.

די גרויסע ענדערונגען אין ענגלישען קאַבינעט
וועלכע דאַרפען פאָרקומען אין חודש מאַי

לאָנדאָן, 21 (ספּ. טעל.)
דער פּאָליטישער רעדאַקטאָר פון „דהי פּיפּל" שרייבט, אַז איינע פון די איבעראַשונגען פון די גרויסע ענדערונגען אין ענגלישען קאַבינעט, וועלכע דאַרף פאָרקומען אין חודש מאַי, וועט זיין דער צוריקקעהר צו דער מאַכט פון ווינסטאָן טשערטשיל, וועלכער זאָל פאַרנעמען דאָס אָרט פון ראַמזיי מאַקדאָנאַלד, ער וועט מיטאַרבייטען מיט דעם אַנטוואָפּנונגסמיניסטער, סיר דזשאָן סיימאָן וועט פאַרטרעטען נעוויל טשעמבערליין אַלס פינאַנץ־קאַנצלער און זיין אַמט אינערן־מיניסטער קינגסלי וואָאָד, לאָרד היוואַרד וועט פאַרנעמען דעם אַמט פון לאָרד קאַנצלער אויפן אָרט פון לאָרד האַליפאַקס, וועלכער וועט אינגאַנצען אַרויס פון דער רעגירונג.

100 נייע אויטאָס פאַר'ן פּוילישען רויטען קרייץ
די נעכטיגע פייערונג אין וואַרשאַ
רעדע פון מאַרשאַל רידז־שמיגלי

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)
היינט 12 בייטאָג זענען פייערליך באַנייט געוואָרען 100 אויטאָס פון רויטען קרייץ, וועלכע זענען באַשטימט געוואָרען פאַר דעם סאַניטאַר־דינסט פון פּוילישען רויטען קרייץ.
אויפ'ן פּלאַץ פון מאַרשאַל פּילסודסקי זענען געקומען פאָרשטייער פון דער מאַכט, מיטגלידער פון רויטען קרייץ, זעלבסטפאַרוואַלטונגס - פאָרשטייער, מיליטער און גענעראַליציע.
12 אַ זייגער איז צו דער פייערונג געקומען דער מאַרשאַל רידז־שמיגלי, וועלכער איז באַגריסט געוואָרען מיט'ן מלוכה־הימן.
די ... עפענט דער פרעזעס פון דער הויפּט־פאַרוואַלטונג פון רויטען קרייץ, געוו. מיניסטער קיהן, וועלכער האָט אונטערגעשטראָכען, אַז די אויטאָס זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען אין פּוילען, געבענדיג באַשעפטיגונג די פּוילישע אַרבייטער.
צום סוף האָט געהאַלטען אַ קורצע רעדע דער מאַרשאַל רידז־שמיגלי, וועלכער האָט געדאַנקט דעם פּוילישען רויטען קרייץ דערפאַר, „וואָס ער קען טראַכטען וועגען דער צוקונפט און קען די דאָזיגע געדאַנקען רעאַליזירען".

לייכטער אויפרייס אויף דער פאָרלעזונג פון גלח טשעטשאַק
איימיצער אַריינגעוואָרפען אויפרייס־מאַטעריאַל דורכ'ן פענסטער

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)
אין לאָקאַל פון דער „העסתדרות אביוואָטעלסקאַ" איז היינט פאָרגעקומען אַ פאַרלעזונג פון גלח טשעטשאַק וועגען דער יודישער שחיטה. פּלוצלינג האָט איימיצער דורכ'ן פענסטער אַריינגעוואָרפען אַ פּעקעלע, וועלכער האָט אויפגעריסען. קיינער האָט נישט געליטען, ס'זענען בלויז אויסגעהאַקט געוואָרען עטליכע שויבען. די שולדיגע האָט מען נישט געכאַפּט, פּאָליציי פירט אַ שטרענגע אויספאָרשונג.

אָנגענומען אַ געזעץ־פּראָיעקט
וועגען פאַרזיכערן די אינטערעסען פון פאַרזיכערטע אין „פעניקס"

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)
די פינאַנץ־קאָמיסיע ביים סיים האָט אָנגענומען אַ געזעץ־פּראָיעקט, וועלכער איז אַריינגעטראָגען געוואָרען דורך דעפּ. יאַהאָדאַ־זשולטאָווסקי וועגען פאַרזיכערן די אינטערעסען פון די פאַרזיכערטע, וועלכע זענען אַסעקורירט אין דער לעבענס־פאַרזיכערונגס־געזעלשאַפט „פעניקס" דורך דער פאַרמיטלונג פון דער הויפּט־פאַרטרעטונג אויף פּוילען.
דער פּראָיעקט געהט אין דער ריכטונג פון פאַרלענגערן אויף אַ יאָהר דעם מאָראַטאָריום פאַר דער געזעלשאַפט „פעניקס", וועלכער ענדיגט זיך דעם 29 אַפּריל.

איטשע מאיר לעווין זיך צוריקגעצויגען פון אגודה־אַרבייט
צוליב רייבונגען, וועלכע זענען לעצטענס פאָרגעקומען אין אָרגאַניזאַציע

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)
דער פאָרזיצער פון דער אגודה־צענטראַלע אין וואַרשאַ, איטשע מאיר לעווין, האָט רעזיגנירט פון דער אָנפיהרערשאַפט אין דער אגודה און זיך אינגאַנצען אָפּגעזאָגט פון דער אַרבייט אין דער אָרגאַניזאַציע. ווי מען שמועסט האָט איטשע מאיר לעווין זיך צוערשט משאלי עצה געווען מיט'ן גערער רבין, און אַנדערע פיהרער וועגען פּאָליטישע פראַגען.
לעצטענס זענען פאָרגעקומען שטאַרקע רייבונגען אין דער אגודה צווישען איטשע מאיר לעווין וועלכער האָט מסכים געווען אויף זיין שריט.

די גייסטיגע אַרבייטער אין ז.ז.ז.
געגען די בעשלוסען פון קאָנגרעס

קאַטאָוויץ, 21 (טעלעפאָניש)
דאָ איז פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די גייסטיגע אַרבייטער, וועלכע זענען אָרגאַניזירט אין ז.ז.ז. ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע וועגען אומצוטרוי פאַר דעם שלעזישען דעפּוטאַט קאָפּושטשינסקי, וועלכער האָט נישט געהאַט דאָס רעכט אַרויסצוטרעטען אויף אַזאַ אופן, ווי ער האָט דאָס געטון אויפ'ן קאָנגרעס פון ז.ז.ז. אין וואַרשאַ, דעם 8־טען מערץ.
דער צוזאַמענפאָהר האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר דער צוזאַמענאַרבייט מיט'ן לאַגער פון פּאָלק. קאַץ.

די דייטשען זענען אונצופרידען
פון דער עסטרייכישער אינערליכער פּאָליטיק

בערלין, 21 (ספּ. טעל.)
דאָס אַרויסטרעטען פון עסטרייכישען קאַבינעט פון מיניסטער ניישטעטער־שטירמער האָט אַרויסגערופען קאָמענטאַרען אין בערלין. דער דעמיסיאָנירטער מיניסטער איז געווען אַן אָנהענגער פון נאַציאָנאַל־סאָציאַליזם. מ'האַלט, אַז איצט וועט זיך אָנהויבען אַ שאַרפער [illegible] געגען די נאַציס.

פּראָטעסט געגען די פּרעסע־רעפּרעסיעס אין א"י

ירושלים, 21 (יט"א טעלעגראַפיש)
„האַרץ", וועלכער איז געווען אָפּגעשטעלט דורך דער רעגירונג אויף אייניגע טעג, האָט שוין ווידער אָנגעהויבען צו ערשיינען.
די פראַנצויזישע צייטונג „בורס עזשיפּטיען" אין קאַירא, וועלכע איז געווען פאַרבאָטען אין א"י אויף אַ וואָך צייט, ווערט שוין ווידער פריי אַריינגעלאָזט קיין א"י.
דער זשורנאַליסטען - פאַרבאַנד אין תל־אביב האָט אָנגענומען אַ שאַרפע פּראָטעסט־רעזאָלוציע געגען די רעפּרעסיעס, וואָס ווערען אָנגעווענדעט לגבי העברעאישע צייטונגען פאַר אַרטיקלען, וועלכע קריטיקירען די פּאַסיוויטעט פון דער מאַכט.

1־טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאַר כירורגיע פון ציינער, קיהן־באַקען און יאַסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פּיעטריקאַווער 56, טעל. 129-77
עמפפאַנגס־שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 בייטאָג

אַרעסטירט דעם מזרחי־פיהרער אין דייטשלאַנד דר. יעקב האָפמאַן
די יודישע קולטור־טעטיגקייט ווערט אַלץ מעהר בעגרענעצט

בערלין, 21 (יט"א טעלעגראַפיש)
די יודישע קולטור - טעטיגקייט אין דייטשלאַנד טרעפט אַן אויף אַלץ גרעסערע שוועריגקייטען. די מאַכט האָט פאַרבאָטען אין בערלין אַ רעפעראַט פון דעם יודישען קולטור־בונד אויף ביבלישע טעמען ווי אויך די רעפעראַטען וועגען גטע און דאָסטאָיעווסקי.

לאָנדאָן, 21 (יט"א טעלעגראַפיש)
„דיילי טעלעגראַף" טיילט מיט, אַז אין פראַנקפורט איז אַרעסטירט געוואָרען ראַבינער ד"ר יעקב האָפמאַן, וועלכער ווערט באַשולדיגט אין „באַדראָהען די דייטשע מלוכה דורך האַלטען יודישע נאַציאָנאַלע רעדעס".
הרב דר. האָפמאַן געהערט, ווי באַקאַנט, צו די פיהרער פון „מזרחי" אין דייטשלאַנד.

לויה פון די קרבנות אין קלישי
איז אַדורך פולשטענדיג רוהיג

פּאַריז, 21 (ספּ. טעל.)
7 אַ זייגער אין אָוונט האָט זיך אָנגעהויבען די לויה פון די 5 קרבנות אין קלישי. דער שטח פון דער לויה האָט פאַרנומען 15 קילאָמעטער, ס'האָבען אין איהר אָנטיילגענומען צעהנדליגער טויזענדער מענשען. אויפן פּלאַץ פון סאַקאָ־וואַנצעטי איז פאָרגעקומען אַ גרויסע מאַניפעסטאַציע, מ'האָט געטראָגען אַ וואַלד פון רויטע פעהנער.
די לויה איז אַדורך פולשטענדיג רוהיג.

פּאַריז, 21 (ספּ. טעל.)
בעת דער גרויסער מאַניפעסטאַציע, וועלכע איז אָרגאַניזירט געוואָרען דורך די ראַדיקאַלען, האָט געהאַלטען אַ גרויסע רעדע דער פרעזעס פון דער אָרגאַניזאַציע דאַלאַדיע, באַטאָנענדיג, אַז די אויפרעגונג, וועלכע איז אַרויסגערופען געוואָרען דורך די טראַגישע געשעהענישען אין קלישי, איז נאָך ווייט פון באַרוהיגונג. מ'דאַרף שוין צוריקשטעלען די רוה צווישען די פּראָווינציען, צום סוף האָט זיך דאַלאַדיע אַרויסגעזאָגט פאַרן פאָלקס־פראָנט.

פּאַריז, 21 (ספּ. טעל.)
די רעכטע פּרעסע טרעט אַרויס געגען ליקווידירען דע לאַראָקס סאָציאַלע פּאַרטיי.

איבערגעריסען די אונטערהאַנדלונגען
וועגען די פאָדערונגען פון די אַרבייטער אין „גישע־גרובען"

קאַטאָוויץ, 21 (טעלעפאָניש)
פרייטאָג און שבת זענען פאָרגעקומען ביים וואָיעוואָדע און ביים דעמאָביליזאַציע־קאָמיסאַר אונטערהאַנדלונגען וועגען פּאָסטולאַטען פון די אַרבייטער אין גרובען „גישע", מיט'ן אָנטייל פון די פּראָפעסיאָנעלע פאַראיינען און דער דירעקציע פון דער קאָפּאַלניע.
די אונטערהאַנדלונגען האָבען דערפיהרט צו אַ הסכם פון אַלע מעריטאָרישע פאָדערונגען פון די אַרבייטער.
אין לעצטען מאָמענט זענען טראָץ אַלע פאַראויסזעהונגען די אונטערהאַנדלונגען איבערגעריסען געוואָרען צוליב דעם, וואָס די אַרבייטער האָבען אַרויסגעשטעלט די פאָדערונג וועגען אַ יום־טוב־גראַטיפיקאַציע, אין דער הויך פון 30 אין 65 זל. פאַר אַ פּערזאָן און האָבען נישט געוואָלט אָפּטרעטען פון דער דאָזיגער פאָדערונג.

סאָוויעטען וועלען שליסען די באַהן־באַוועגונג
צווישען סיביר און מאַנדזשוריען

טאָקיאָ, 21 (ספּ. טעל.)
די דאָמעי - אַגענטור מעלדעט וועגען אַ סענסאַציאָנעלער ערקלערונג, וואָס איז אָפּגעגעבען געוואָרען דורך דעם סאָוויעטישען גענעראַל - קאָנסול אין סין־קינג דער מאַנדזשורישער מאַכט.
דער סאָוויעטישער קאָנסול האָט ערקלערט, אַז די סאָוויעטישע רעגירונג וועט בקרוב שליסען די אינטערנאַציאָנאַלע באַוועגונג צווישען די סיבירער און מאַנדזשורישער באַהן. די מאַנדזשורישע און יאַפּאַנישע מאַכט האַלטען, אַז דאָס אָפּשניידען די מאַנדזשורישע באַהן פון מערב וואָלט געווען אַ פאַרטואַלדיגונג פון די ראַמען פון אינטערנאַציאָנאַלען צוזאַמענלעבען און מ'לייגט אַ גרויסע פּאָליטישע באַדייטונג אויף דער ערקלערונג פון סאָוויעטישען גענעראַל־קאָנסול.

קאַמף אַרום פּאָליטישע קאָנצעפּציעס

פון ד"ר פ. ראָטענשטרייך

דער אָרגאַן פון מופטי „אל-ליוואַ" אַטאַקירט כמעט טעגליך די אַראַבישע עסקנים, וואָס האָבן דער ענגלישער קאָמיסיע פאָרגעשטעלט א געטרייען פּלאַן מיט א מאַפּע אין פראַגע פון צעטיילען ארץ-ישראל אויף צוויי טיילן. די איינגעשוויגענע קענען דעם נאָמען פון דעם דאָזיגן אַראַבישן עסקן. זיי האָבן געליפערט זיין מעמאָריאַל, זיי האָבן געזעהן די מאַפּע פון ניעם ארץ-ישראל און זיי פאַרזיכערן, אַז דער פּלאַן פון צעטיילען ארץ-ישראל אויף צוויי טיילן זעהט פאָר נישט קיין יודישן קאַנטאָן, נאָר א יודישע מלוכה, וואָס נעהמט אַרום גליל, חיפה, דעם עמק שרון, דרום-א"י ביז אַקאַבאַ, נאָר אין דער מיט געפינט זיך אַן אַראַבישער קאָרידאָר נעבען יפו. עס פאַרשטייט זיך, אַז ירושלים געפינט זיך מחוץ דעם ראַיאָן פון דער יודישער מלוכה.

עס איז שווער צו זאָגן וויפיל אמת עס שטעקט אין די דאָזיגע פאַרזיכערונגען, אַז עס עקזיסטירט א גענויער פּלאַן פון צעטיילען א"י, און אַז די קעניגליכע קאָמיסיע באַטראַכט ערנסט דעם פּלאַן. עס אונטערליגט אָבער נישט קיין שום ספק, אַז איינער פון די פּאָליטישע קאָנצעפּציעס פון דער א"י-פראַגע איז די צעטיילונג פון ארץ-ישראל אויף צוויי טיילן. דער פּלאַן פון קאַנטאָניזאַציע איז נישט ניי, מיר יודן וואַרפען אָפּ דעם פּלאַן פון קאַנטאָניזאַציע. וואָס פאַר א שטעלונג מיר וועלען אָננעהמען צום נייעם פּלאַן, איז אָפּהענגיג הערפון, וואָס מען וועט אונז פאָרלייגן.

זעהר א סך אָנגעזעהענע יודען פון ארץ-ישראל, וואָס געהערען נישט צו דער עקזעקוטיווע, זאָגן זיך פּרינציפּ אַרויס פאַר דער צעטיילונג פון לאַנד. די צעטיילונג זאָל געבען א יודישע מלוכה נישט קיין קאַנטאָן פון דער סירישער גרעניץ ביז צום ירדן און דעם טויטן ים. זיי זאָגן, אַז עס איז זיך נישט פאָראויסצושטעלן, אַז מיר וועלן אַריין אין קריות פון שכם, טול-כרם, דזשענין. אויב מיר דענקען רעאַל דאַרפען מיר נעהמען דאָס, וואָס מיר זענען בכוח צו פאַרוואַנדלען אין א הונדערט - פּראָצענטיגע יודישע געגענט מיט א זעהר פרוכטבאַרען באָדען. דער איינציגער פרוכטבאַרער אויף דרום מיט א צוגאַנג צום טויטן ים.

וויפיל פון די טעאָרעטישע קאָמבינאַציעס עס געהערט צו דער פאַנטאַזיע, וויפיל די ענגלענדער וועלען ערלויבען, אַז מיר זאָלען באַקומען, ווען די פּאָליטישע קאָנצעפּציע צו צעטיילען דאָס לאַנד זאָל פאַרווירקליכט ווערען, איז שווער צו זאָגן. יעדענפאַלס זעהט מען אין איינציגע יודישע און אַראַבישע קרייזען פאַר אַזאַ פּאָליטישע קאָנצעפּציע, עווענטועל לעזונג פון יודיש-אַראַבישן קאָנפליקט. איך מוז באַטאָנען, אַז די עקזעקוטיווע קען נישט אַזא פּלאַן און נישט אָפיציעל און נישט אונאָפיציעל האָט אַזא פּלאַן געזעהען.

די צווייטע לעזונג, וואָס מען זעהט פאָר איז: די קעניגליכע קאָמיסיע וועט קומען מיט א 10־יאָהר פּלאַן, זי וועט פעסטשטעלן א עמיגראַציע־נאָרמע אויף 10 יאָהר און נאָך צעהן יאָהר, וועט זי באַשליסען ווידער אויסצופאָרשען די אויפנאַהם פעהיגקייט פון ארץ-ישראל, אויסצופאָרשען, וואָס מיר האָבן אויפגעטאָן אין די ראַהמען פון 10 יאָהר-פּלאַן, וואָס מיר וועלן נאָך באַווייזען צו טון, ווען ענגלאַנד אַלס מאַנדאַט וועט שטיין אויפן שטאַנדפּונקט, אַז דער מאַנדאַט לעגט אויף איהר אַרויף די פליכט צו ערלויבען די יודישע עמיגראַציע קיין ארץ-ישראל, נאָכן רעאַליזירען דעם פּלאַן, וואָס איז אַקצעפּטירט געוואָרען דורך דער פעלקער-ליגע.

עס זענען פאַראַן צווישן די יודען אין ארץ-ישראל אַזעלכע, וואָס זייענדיג אינפאָרמירט וועגן פּלאַנען צו צעטיילען ארץ-ישראל אויף צוויי טיילן, ווילען בעסער דעם 10־יעהריגען פּלאַן, וועלכער גיט די האָפענונג, אַז נאָך 10 יאָהר וועלען מיר ווייטער האַנדלען און אפשר וועלען מיר אין די דאָזיגע 10 יאָהר מאַכען א גרויסען שריט פאָרווערטס אין דעראָבערען נייע פּראָווינצען, אין וועלכע מיר זענען ביז איצט נישט. זיי ווילען בעסער א 10־יעהריגען פּלאַן, וועלכער פאָדערט נישט צו רעזיגנירען פון גאָרנישט, איידער דעם פּלאַן פון צעטיילען, וואָס איז א פּלאַן פון רעזיגנאַציע און קודם כל א רעזיגנאַציע פון ירושלים, דער אַלטער היסטאָרישער הויפּטשטאָט.

און עס זיצען מענשען אין די סאַלאָנען און דיסקוטירען איבער די דאָזיגע פּלענער, וועלכע זיי האָבן זיך ענטוועדער אַליין אויספאַנטאַזירט, אָדער עמיצער האָט זיי אונטערגערוקט. עס זענען פאַר און שטימען פאַר און קעגען. איינציגע דיסקוסיעס ווערען זעהר ליידענשאַפטליך, אַזוי ווי דאָס וואָלט שוין געווען קאָנקרעטע פאָרשלאָגען. אָבער עס שיינט אַז די יודען אין ארץ-ישראל, וואָס זעהען, אַז דער [illegible] טייל ברענט, אַז חיפה איז בסכנה דער [illegible] פון טעראָר, אַז אין איינציגע געגענטן הערן נישט אויף די איבערפאַלען אויף די יודען, זוכען זיי אַליין עפּעס א לעזונג און דעריבער שאַפען זיך פּאָליטישע קאָנצעפּציעס און דיסקוטירען זיי זעהר ליידענשאַפטליך.

די עקסטרעמע פּעסימיסטען זעהען פאָר, אַז די קעניגליכע קאָמיסיע וועט אָפּוואַרפען די קאָנצעפּציע, אָפּשטעלן די אימיגראַציע אויף א געוויסע צייט, אַרויסגעהענדיג פון שטאַנדפּונקט, אַז די ענטוויקלונגס־טעמפּאָ פון די לעצטע יאָהרען איז געווען א צו שנעל און דורך דעם אָפּשטעלן די אימיגראַציע וויל זי קאָנסאָלידירען די ווירטשאַפט פון ארץ - ישראל, פאַרשטאַרקען די פונדאַמענטען פון אונזער נאַציאָנאַלע היים אויף דער צוקונפט. — דאָס הייסט, מיט אַנדערע ווערטער, זאָל דאָס אָפּשטעלען די אימיגראַציע בלומרשט ליגען אין די יודישע אינטערעסען. און די קעניגליכע קאָמיסיע וועט אַלזא עצה'נען דער ענגלישער רעגירונג אָפּצושטעלן די אימיגראַציע קיין ארץ-ישראל אויף א געוויסער צייט ווייל זי זיך [illegible]טען, הייסט דאָס מיטן „וואויל" פון די יודען וואָס וואוינען אין ארץ-ישראל.

די דאָזיגע פּעסימיסטען, פאַרזיכערן, אַז די קעניגליכע קאָמיסיע וועט אָפּוואַרפען די קאָנצעפּציע, דאָס די לאַגע פון די יודען אין די לענדער פון מיטעל און מזרח-אייראָפּע, לעגט אַרויף אויף דער מאַנדאַט רעגירונג די פליכט מעגליך צו מאַכען קיין א"י א גרויסע יודישע עמיגראַציע, אַז די דאָזיגע אינטער־פּרעטאַציע שטייט אין סתירה צום מאַנדאַט שפּילט — לויט דער מיינונג פון די פּעסימיסטען קיין שום ראָלע נישט. די קעניגליכע קאָמיסיע האָט דיטוליד באַטאָנט, אַז אַלע ביז איצטיגע אינטערפּרעטאַציעס פון מאַנדאַט זענען פאַר איהר נישט בינדענד, אַז זי האָט אַן אונבאַגרעניצטע פולמאַכט אפילו אין דער אינטערפּרעטאַציע פון גייסט פון מאַנדאַט.

וואו מען קומט נאָר אין ארץ-ישראל, רעדט מען נישט וועגן עפּעס אַנדערש ווי נאָר וועגן די נייע פּאָליטישע קאָנצעפּציעס, וועגן דעם, וואָס עס וועט פאָרטנען די קעניגליכע קאָמיסיע, עס זענען אויך פאַראַן אַזעלכע, וואָס פאַרזיכערן, אַז די קעניגליכע קאָמיסיע וועט נישט געפינען קיין שום לעזונג, אַז ענגלאַנד איז נישט פאַראינטערעסירט אין דער לעזונג פון יודיש־אַראַבישן פּראָבלעם אין ארץ-ישראל, אַז די ענגלישע ביוראָקראַטיע זעהט נישט גערן, ווען עס קומט צו יודיש־אַראַבישע געשפּרעכען. די דאָזיגע עקסטרעמסטע פּעסימיסטען פאַררופען זיך אויף פאַקטען. ווען נאָך די געשעהענישען פון 1929 איז געקומען צו דירעקטע יודיש-אַראַבישע געשפּרעכען, איז אָנגעקומען פּאָליציי און האָט אויפגעלעזט די פאַרזאַמלונג. א מערקווירדיגע זאַך — די פּאָליציי איז שטענדיג געווען אינפאָרמירט וועגן די אָנגעקייטיגטע פאַרזאַמלונגען. איינציגע פון די דאָזיגע פּעסימיסטען פאַררופען זיך אויף אַרלאָזאָראָוו, וועלכער האָט זיך נישט איינמאָל באַקלאָגט, אַז די ענגלענדער שטערען חאָס עס זאָל קומען צו א הסכם מיט די אַראַבער.

עס איז שווער צו וויסען, וואָס עס טראַכט און וואָס עס וועט שמועסן, די קעניגליכע קאָמיסיע. די קאָמיסיע האָט זיך אַרומגעדרעהט אין ארץ-ישראל און זי אַרומגעדרעהט זיך אין לאָנדאָן. דער ישוב ערוואַרט מיט אומגעדולד אויפן רעזולטאַט פון די אַרבייטען פון דער קאָמיסיע און אויף דעם באַשלוס פון דער רעגירונג, וועלכע וועט וואַהרשיינליך נישט קומען פאַר דער קאָראָנאַציע און אפשר ערשט צום סוף יוני אָדער, ווי עס ווילען די פּעסימיסטען נאָכן שלי־סען די פּאַרלאַמענט - סעסיע, אַז דער פּאַרלאַמענט זאָל נישט קענען אין די ערשטע חדשים זיך אַריינמישען אין די דעציזיעס פון דער רעגירונג, וואָס וועט זיך שטיצען אויף די רעזולטאַטען פון די פאָרשונגען פון דער קעניגליכער קאָמיסיע.

די לאַגע אין שפּאַניען נאָכ'ן איינפיהרען דעם אינטערנאַציאָנאַלען קאָנטראָל

די אָפענסיווע פון איטאַליענישן מיליטער אויף צפון־מזרח פון מאַדריד האָט צום ציל נישט דערפיהרט. דער פאַקט, אַז די דאָזיגע אָפענסיווע איז אָפּגעשטעלט געוואָרען נישט נאָר דורך דעם שלעכטען וועטער, נאָר צוליב דעם ווידערשטאַנד פון די רעפּובליקאַנער אָנגעריקענע שוין איצט אויך די ציי־טונגען, וואָס זענען פריינדליך געשטימט צו פראַנקאָ. גוואַדאַלאַראַ און דער וועג קיין קוענקאַ זענען פעסט געבליבען אין די הענט פון די רעפּובליקאַנער; זיי פאַרזיכערן, אַז מיט זייערע קאָנטר־אַטאַקעס האָבן זיי שטאַרק צעריקגעשטויסען דעם פיינד, צונעה־מענדיג ביי איהם א טייל פון דער געגענט, וואָס ער האָט פאַרנומען אין די ערשטע טעג פון דער אָפענסיווע. דאָס ווערט אפילו אָנגעליקענט דורך דעם צווייטען צד. אָבער דער שטילשטאַנד, וואָס הערשט איצט אויף דעם פראָנט זאָגט עדות וועגן דער מידיגקייט און גרויסע פאַרלוסטען פון די איטאַליענער.

אין איצטיגן מאָמענט באַשטייט די פראַגע אין דעם, צי די פאַרלוסטע וועלען דערגענצט ווערען מיט נייע פאַרשטאַרקונגען. דאָס כאַראַקטעריסטישע פון די דאָזיגע קאַמפּען איז געווען, וואָס די רעפּובליקאַנער האָבן געהאַט פאַר זיך א איטאַליענישע אַרמעע, וואָס איז באַשטאַנען, ווי עס דערציילען די געפאַנגענע, פון 4 דיוויזיעס מיט אַן איינענע קאָמאַנדאָ. די רעפּובליקאַנישע רעגירונג האָט זיך צוליב דעם געווענדעט מיט א פּראָטעסט צו די מלוכות און דער פעלקער־ליגע. די דאָזיגע נאָטע איז דערווייל אפילו נאָך נישט איבערגעגעבען געוואָרען דער נישט־אינטערווענץ - קאָמיטעט. די באַציהונג פון דער ענגלישער רעגירונג צו דער דאָזיגער נאָטע איז קלאָר געוואָרן פון אידענס און קוועבאַהנס ערקלערונגען אין פּאַרלאַמענט, די ענגלישע רעגירונג צווייפעלט נישט, אַז צווישען די קעמפענדע אין שפּאַניען זענען אויך פאַראַן איטאַליענער, ווי אַנדערע אויסלענדער; מען דאַרף שטערען אַז עס זאָלען אָנקומען נייע קאָמבאַטאַנטען און לויט מעגליכקייט עוואַקואירען די, וואָס געפינען זיך שוין דאָרט. מיט אַנדערע ווערטער ענגלאַנד האַלט נישט פאַר נויטיג זיך צו פאַרנעהמען מיט דער פראַגע פון כאַראַקטער פון דער פרייוויליגער באַוועגונג פון די באַזונדערע לענדער, מיט דעם אונטערשייד פון אָנ־קומען פון איינצעלנע פרייוויליגע אָדער מיליטע־רישער אינטערווענץ פון די מלוכות פון פאַשיסטישען בלאָק, — אויף וויפיל דאָס באַציהט זיך צו דער פאַרגאַנגענהייט, און אויף דער צוקונפט וועט אַפּגעהיטען ווערען דער הסכם וועגן אָפּשטעלען דאָס שיקען פרייוויליגע, וואָס איז שוין אַריין אין קראַפט דעם 20. פעברואַר. די פאַרשטעהער פון דער ענגלישער רעגירונג האָבן שוין עטליכע מאָל ער־קלערט דאָס זיי האָבן נישט קיין שום ידיעות, אַז דער דאָזיגער הסכם זאָל האָבן פאַרלעצט געוואָרען.

פאַקטיש באַשטייט דאָס איינציגע מיטעל אָפּצו־שטעלען דאָס אַרויסשיקען פרייוויליגע און קריגס־מאַטעריאַל קיין שפּאַניען אין דעם רעאַלען אדורכ־פיהרען דעם אָפּמאַך וועגן אינטערנאַציאָנאַלען קאָנ־טראָל, ביז איצט איז איבער נאָר די פראַנצויזיש־שפּאַנישע גרעניץ הערמעטיש געשלאָסען געוואָרען, ד. ה. עס איז אָפּגעשטעלט געוואָרען דורך דער יבשה די באַוועגונג פון פרייוויליגע און דאָס פאַרזעהען מיט קריגס - מאַטעריאַל נאָר דעם רעפּובליקאַנישען לאַגער. דער קאָנטראָל אויפן ים איז פאָרמעל אַריין אין קראַפט דעם 13. מערץ. פאַקטיש איז אָבער זיין אָרגאַניזאַציע נאָך נישט פאַרענדיגט. דער קאָנטראָל וואָס די ענגליש־פראַנצויזישע שיפען וועלען אדורכ־פיהרען ביי די, וואָס געפינען זיך אין די הענט פון די פאַשיסטען וועט מסתמא מאַכען א סוף דערצו אַז עס זאָלען אָנקומען גאַנצע מיליטערישע אָפּטיי־לונגען. וואָס שייך קריגס-מאַטעריאַל קען ער ווייטער געהן דורך פּאָרטוגאַל: דאָ איז אַלץ אָפּהענגיג פון דער עקשנות פון די ענגלענדער און פון די ענגלישע אָפּיצירען „אָבסערוואַטאָרען", וואָס פאַרטרעטען, לויט דער פאָדערונג פון פּאָרטוגאַלען די אינטערנאַ־ציאָנאַלע קאָנטראָלערען אויף דער שפּאַנישער גרע־ניץ.

וואָס שייך דעם קאָנטראָל פון די רעפּובליקאַנישע ברעגעס, וואָס איז איבערגעגעבען געוואָרען דעם דייטשען און איטאַליענישען פלאָט, קען מען דאָ געבען דערוואַרטען מיספּרוכען אין דער נגענגעזעצטער ריכ־טונג. די פאַרזיכערונג אין דעל וואַיאָס נאָטע, אַז די דייטשע און איטאַליענישע שיפען וועלען אונטער דער „פּרעטעקסט פון קאָנטראָל" צוטרעטען צו א קריגס־טעטיגקייט קעגען די רעפּובליקאַנישע פּאָר־טען, קלינגט עטוואָס מערקווירדיג, ווייל פאַקטיש געפינען זיך די קריגס־שיפען פון די דאָזיגע מלוכות שוין פון לאַנג אויף די שפּאַנישע וואַסערען און דאָס רעכט פון קאָנטראָל איבער דעם ים־פאַרקעהר, וואָס האָבן איצט באַקומען וועט פאַר זיי נישט לייכ־טער מאַכען דאָס באַפאַלען די שפּאַנישע פּאָרטען.

נאָך שווערער איז די פראַגע פון עוואַקואירען די אויסלענדישע קאָמבאַטאַנטען, וואָס געפינען זיך אין שפּאַניען. די שפּאַנישע רעפּובליקאַנישע רעגירונג האָט זיך אָנגעכאַפּט אין דער אידעע, וואָס איז אַרויסגע־רוקט געוואָרען פון די פאַשיסטישע מלוכות, בכדי דעם דאָזיגען ציל צו דערגרייכען האָט זי זיך געלאָזט אויף א עקסטרעמען און אונפאַרזיכטיגען שריט. ערשט איצט איז געוואָרען באַקאַנט די נאָטע פון דער שפּאַנישער רעגירונג, וואָס איז נאָך אין פעברואַר געשיקט געוואָרען צו ענגלאַנד און פראַנקרייך. פאַר די מיטווירקונג פון די דאָזיגע מלוכות אין דער עוואַקואַציע פון די אויסלענדער פון שפּאַניען האָט די מאַדרידער רעגירונג פאָרגעלעגט אין דער פאָרם פון „שוחד" די „רעוויזיע פון סטאַטוס" פון שפּאַנישען מאַראָקאָ לטובת די דאָזיגע 2 מלוכות. פּסי־כאָלאָגיש איז פאַרשטענדליך דער דאָזיגער שריט מצד א רעגירונג, וואָס קעמפט געגען אַן אָרגאַניזיר־טער אינטערווענץ, וואָס דראָהט פאַקטיש צו באַרויבען די אונאָפּהענגיגקייט פון גאַנץ שפּאַניען. דאָך האָט די דאָזיגע נאָטע אַרויסגערופען א נישט גינס־טיגען איינדרוק.

פ. נ.

נישט קיין אויסזיכטען אויף א גרעסערע יודישע קאָלאָניזאַציע אין די פראַנצויזישע קאָלאָניעס

וואָס האָט ערקלערט דער שעף פון פראַנצויזישען קאָלאָניאַל-אַמט ה' פּאָל בוטיי

פּאַריז (יט"א) דער שעף פון דעם פראַנצויזישען קאָלאָניאַל-אַמט ה' פּאָל בוטיי האָט, ווי יט"א האָט שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט, אָפּגעגעבען א נייע ערקלערונג וועגן די אויסזיכטען פון א יודישער איינוואַנדערונג אין די פראַנצויזישע קאָלאָניעס, ה' בוטיי האָט ערקלערט, דער קאָלאָניען - מיניסטער ה' מאַריוס מוטע האָט, אָפּגעבענדיג זיין באַקאַנטע ער־קלערונג, גענומען אין אַכט, אַז צווישען די יודישע קאַנדידאַטען אויף עמיגראַנטען זענען פאַראַן אויס־געשולטע איינוושינערען, וועלכע וואָלטען געקענט ברענגען פיל נוצען די פראַנצויזישע קאָלאָניעס. גלייכ־צייטיג האָט אָבער ה' מוטע קיינמאָל נישט פאַרהוילען די שוועריגקייט, מיט וועלכע אַזאַ קאָלאָניזאַציע איז פאַרבונדען. די פאַקטען בנוגע די פראַנצויזישע קאָלאָניעס זענען פאָלגענדע: אין אונזערע קאָלאָניעס מיט א מעסיגען קלימאַט, ווי אין צפון-אַפריקע, איז שוין פאַראַן א צאָהלרייכע איינגעבוירענע און ווייסע באַפעלקערונג. די אַנדערע קאָלאָניעס מיט א טראָפּיקאַלען קלימאַט זענען נישט צוגעפּאַסט צו שווערער אַרבייט. די באַשעפטיגונגען, מיט וועלכע מען וואָלט זיך יאָ געקענט פאַרנעהמען ווי אונזערע־טרי א. ד. גל. פאָדערן פיל קאַפּיטאַל און א קאָמפּלי־ציהרטע טעכניק, כדי צו באַקומען באַפרידיגענדע רע־זולטאַטען. א באַלדיגע באַשעפטיגונג קען מען באַ־קומען בלויז אין געוויסע אונזערע קאָלאָניעס, וואו עס זענען פאַראַן — טראָץ דעם טראָפּיקאַלען קלי־מאַט — פערהעלטנישמעסיג גינסיגע באַדינגונגען פאַר א ווייסער באַפעלקערונג. דאָס זענען שטחים, וואָס ליגען העכער פון דעם ים־פלאַך אין מאַדאַגאַסקאַר, ניי־קאַלעדאָניען, געוויסע געביטען אין גויאַנאַ און ניי־העברידען: אין קיין פאַל אָבער קען דער צופלוס פון אימיגראַנטען אין די דאָזיגע געביטען נישט פאַר־שטעלען מיט זיך אַן ענטשיידענדע לעזונג פון דעם יודישען פּראָבלעם, ווי עס האָבן זיך פאָרגעשטעלט געוויסע יודען.

די פּונקט פון ה' מוטע איז געווען צו באַוועגן די יודישע אָרגאַניזאַציעס, אַז זיי זאָלען קאָנצענטרי־רען זייערע באַמיהונגען און מיטלען. די פראַנצויזישע רעגירונג פון איהר זייט וועט מאַכען פאַרשידענע אַדמיניסטראַטיווע פאַרלייכטערונגען, כדי צו העלפען די אימיגראַנטען צו באַזעצען זיך אין געזונטע גע־ביטען. דער אַפּקליִיב פון די אימיגראַנטען מוז זיין זעהר א שטרענגער. מיט ערפאָלג קענען אין די קאָ־לאָניעס אַרבייטען בלויז יונגע און געזונטע מענשען. דאָס וויכטיגסטע אָבער זענען פינאַנצען. דער קאָלאָ־ניעןמיניסטער באַזיצט נישט קיין פאָנדען אויף דעם צוועק. די ערשטע אינוועסטיציעס מוזען דורכפיהרען די פאַראינטערעסירטע יודישע אָרגאַניזאַציעס. ערשט שפּעטער וועט די רעגירונג קענען קומען צו הילף דער עפענטליכער אַרבייטען, וואָס וועלען באַזאָרגען די אימיגראַנטען מיט גוטע וועגען, סאַניטאַרע אינ־סטיטוציעס, שולען א. ד. גל.

אַזא אָרגאַניזירטע קאָלאָניזאַציע דאַרף אויסן סמך פון אונזער ערפאַהרונג האָבן ערפאָלג און קען זיכערן א בערייטענדער צאָהל פּליטים א חוהימ'דיגן לעבען, פון וועלכען זיי האָבען נישט געקענט געניסען אין זייערע געבורטס - לענדער. א קאָלאָניזאַציע פון דעם מין וועט אויך פון פּאָליטישען שטאַנדפּונקט דינען אַלס באַווייז, אַז יודען קענען דורך זייער אַר־בייט און טעכנישער קענטשאַפט ברענגען פּראָספּ־ריטעט אין לאַנד, וואָס ערטיילט זיי גאַסטפריינדליכ־קייט.

עס מוז אָבער ווערען באַטאָנט — האָט פאַרענ־דיגט ה' בוטיי — אַז כדי אויסצומיידען וועלכע עס איז מיספאַרשטענדנישען און טרויעריגע ענטטוישונ־גען, קען א קאָלאָניזאַציע פון דעם מין אין קיין פאַל נישט טראָגן קיין מאַסען - כאַראַקטער און קען דורכגעפיהרט ווערען אין גרופּען צו א פּאָר הונ־דערט מענשען. אין הסכם מיט די באַריכטען, וואָס זענען ערהאַלטען געוואָרען דורך דעם קאָלאָניען - מיניסטעריום, דאַרף אַן אימיגראַנט, וועלכער וויל זיך איינאָרדנען מיט ערפאָלג באַזיצען מינדעסטענס 1000 פונט.

וול. זשאַבאָטינסקי ביים פּרעמיער פון דרום-אַפריקע

יאָהאַנעסבורג (יט"א) דער פּרעמיער פון דרום-אַפריקע גען. הערצאָג האָט אויפגענומען אויף א לענגערער קאָנפערענץ דעם פּרעזידענט פון דער נ. צ. א. וול. זשאַבאָטינסקי, וועלכער ווייַלט איצט אין בעגלייטונג פון ה. יאַקאָבי אין דרום-אַפריקע. נאָכדעם איז פאָרגעקומען אַן אויפנאַהמע, אין וועלכער עס האָבן זיך באַטייליגט די מיניסטאָרען קעמפּ און גרעבלער, דער דרום-אַפריקאַנישער קאָמי־סאַר פאַר א"י-ענינים מיר. האָסקעל ווי אויך דער וויצע-אינערן־מיניסטער און דער וויצע אויסערן מי־ניסטער.

מיניסטער גרעבלער האָט בעגריסט וול. זשאַ־באָטינסקי'ן, וועלכער האָט געענטפערט מיט א לענ־גערער רעדע.

בעלגיעז פאר דער ענטשיידונג
פאשיזם אדער דעמאקראטיע?
קאמף צווישען פרעמיער וואן-זעעלאנד און פאשיסטישען פיהרער דעגרעל

בעלגיען לעבט איצט איבער היסטארישע געשעענישן.

עס וועט זיכער נישט זיין איבערגעטריבען צו זאגען, אז זינט 1914, — זינט דער דייטשער אינוואזיע און דער וועלט-מלחמה — האט בעלגיען נישט געהאט קיין גרעסערע אנשיקעניש ווי עס איז דער דאָזיגער דעגרעל, דער פיהרער פון די בעלגישע נאצי"ס — און אז זינט דער דייטשער איבוואזיע האט בעלגיען אויך נישט געהאט צו קעמפען מיט קיין געפעהרליכערן שונא ,ווי לעאָ דעגרעל.

א היגע פאטריאטישע צייטונג, די קאטוילישע „וואן-גארד“, האט אין אן ארטיקעל, געווידמעט די קומענדע וואהלען, וואן-זעעלאנד קאנטרא דעגרעל, אָנגערופען די רעקסיסטישע (בעלגיש-נאצישע) באוועגונג, די „אינוואזיע פון אינעווייניג“. — אין 1914, — שרייבט, בערך, די „וואן-גארד“, — האט בעלגיען געליטען פון אן אויסלענדישער אינוואזיע, פון מענשען וואס זענען באַפאלען דאָס לאנד פון יענער זייט גרעניץ. איצט, זאגט ווייטער דאָס קאטוילישע בלאט, איז אונז אנגעפאַלען אן אינעווייניגער שונא, דער רעקסיסטען - פיהרער דעגרעל, מיט זיינע פאשיסטישע באנדעס — און ער וויל אונזער מלוכה חרוב מאַכען פון אינעווייניג.

די דאזיגע סיטואַציע — זעצט פאר די „וואן-גארד“ איהר מערקווירדיגען ארטיקעל — קען אויסזעהען א סך בעסער, ווייניגער - געפעהרליך; ווער ווייסט, צי אונזער היינטיגער מצב איז נישט א סך טראגישער?

די, וואס אבסערווירען די לאגע אין בעלגיע פון דרויסען קענען נישט אינגאנצען באגרייפען די ערנסטקייט פון די באהויפטונגען פון דער דאָזיגער פאטריאטישער צייטונג. וואריום, יעדער אויפריכטיגער בעלגישער פאטריאט, יעדער, וואס איז באהערשט פון'ם געפיהל פון אומרוה פאר דער צוקונפט פון דער דאזיגער קליינער בעלגישער מלוכה — וואס איז, ווי אייגער האט זיך אמאָל אויסגעדריקט, „אן אייראַפעאישע נויטווענדיגקייט“, — איטליכער, וואס ווייסט ווי שטארק דייטשלאנד וואלט וועלען פטור ווערען פון דער דאָזיגער „באַריערע“ אויפ'ן וועג פון איהרע רויבערישע צילען, — דער קען ריכטיג אפשאַצען די סכנה, וואס עס באדייט פאר בעלגיען די אַנטוויקלונג פון איהר פאשיסטישע פארטייען, „רעקס“ און די פלעמישע נאציאָנאַליסטען.

בעלגיען איז, ווי מען ווייסט, צושטאנדגעקו - מען א דאַנק דעם בונד פון צוויי פארשידענארטיגע פעלקער. עס איז געווארען א מלוכה א דאַנק דער פרייוויליגער פאַרבינדונג פון די דאָזיגע צוויי פעלקער, — א. י. דעמאקראטישע יסודות, אויפ'ן באזיס, קודם כל, פון רעספעקט פון קולטורען, אי־בערצייגונגען, טראדיציעס, גלויבענס און געדאנ־קען. „טאטאליטערער“ שטאט, וואס איז געבויט אויפ'ן באקאַנטען פרינציפ פון אייגהייט פון פאָלק און שטאט — איז אין סתירה צו די יסודות גופא פון דעם בעלגישען שטאט, וועלכער איז נישט גע־בויט אויף דער באזיס פון „אייניגקייט“ פון שטאט פון פאלק, א פאַרקעהרט: אויפ'ן יסוד פון טאלע־ראנץ און ראסען-גלייכהייט.

די פאשיסטישע באוועגונגען, אין די בעלגישע פאשיסטישע פארטייען, קענען נישט אנערקענען די דאָזיגע יסודות. דאס איז געגען זייער פראגראם, געגען דעם פראגראם פונ'ם פאשיזם, וועלכער פרע־דיגט פונקט דעם היפוך פון טאלעראנץ און ראַ־סען-פרידען. קענען דעריבער די דאָזיגע באווע - גונגען, וועלכע זענען דאָ געשאַפען א דאַנק אויס־לענדישע געלד-מיטלען, „א דאַנק די אָנשטרענגונ־גען פון א שכנות'דיגער מלוכה, וועלכע איז א דם־שונא דעם דאָזיגען שטאט, וועמענס סימפאטיע זי וויל געפינען — דינען נאָר איין צוועק — דעם חורבן פון בעלגיען. די פלעמישע נאציאָנאַליסטען זאגען עס אָפען: זיי ווילען נישט קיין בעלגישע מלוכה: זיי ווילען צעטיילען בעלגיען; זיי ווילען אנשליסען פלאנדערן אין זייער האלאַנד, כדי צו פארווירקליכען דאָס פראגראם פון אייגהייט פון

(קארעספאנדענץ פון בריסעל)

פון מ. י. בירענבערגער

פאלק און שפראך, — די פלעמער געהערן צו דער נידערלענדישער שפראך - געמיינשאפט, מו־זען זיי בכן אויך געהערן צום נידערלענדישען שטאט. דאס איז היטלעריסטישע לאגיק — און דאָס זאגען די פלעמישע נאציס אָפען, זענען זיי דעריבער געפעהרליך, אבער ווייניגער געפעהרליך פאר די רעקסיסטען, וועלכע זעגען איצט די אַפי־ציעלע פארבינדעטע פון די פלעמישע נאציס און, פון דער אנדערער זייט, לייקענען זיי אויף א גע־מיינעם - היפאקריטישען אופן, זייער אנטי - בעל גישקייט. אַדרבא: לייענענדיג זייערע צייטונגען קענט איהר גלויבען, אַז דאָס זענען די איינציגע פאטריאטען... זיי האבען געראטעוועט די איינ - הייט פונ'ם לאנד — זאגט לעאָ דעגרעל — דער־מיט וואס זיי האָבען אן אָפמאַך מיט די פלעמער; — זיי האָבען זיי צוריקגעבראכט צו דער בעלגישער איינהייט.

אַזוי זאגען די רעקסיסטען.

אָבער פון זאָגען ביז מקיים זיין, אין פאליטיק, און דערצו ביי פאָליטישע דעמאַגאָגען, — איז זעהר ווייט. דער אמת איז, אַז די רעקסיסטען האָבען זיך נישט פאראייניגט מיט די פלעמער — 55 פראצענט פון דער בעלגישער באפעלקערונג — נאר מיט די פלעמישע נאציאָנאַליסטען, וועל־כע זענען א קליינע פארטיי אינ'ם פאַרלאַמענט און א פארטיי אין פלעמישען לאנד. זיי האָבען זיך פאראייניגט מיט די פלעמישע נאציס, וועלכע זע־נען אפיציעלע אגענטען פון בערלין, וועלכע אַ־ער־קענען אפיציעל די ראסען - טעאָריע, — וועלכע שעמען זיך נישט קאָפירען וואָרט-ביי־וואָרט אַר טיקלען פונ'ם „פעלקישען בעאָבאַכטער“, — און ואכדעם זאגען זיי, אַז זיי האבען געראטעוועט בעלגיען! אמת איז, אַז זיי האָבען געטוהן פונקט דעם היפוך: זיי האבען געשאַפען א געהיימען אָפ־מאך מיט די נאציס (דער טעקסט פון דעם דאָזי־גען אָפמאַך איז, נישט געקוקט אויף מעהרערע אויפפאָדערונגען פון דער פאטריאטישער פרעסע נישט פארעפענטליכט) — און דער דאָזיגער אָפמאַך איז צושטאנדגעקומען, א דאַנק דער אריינמישונג פון די דייטשע אגענטען. — דאס איז אלגעמיין באקאנט און דאָס האָט דערפיהרט צו דעם צו - שטאנד, וואס די אויבענציטירטע „וואן - גראַד“ רופט אָן, „די אינוואזיע פון אינעווייניג“. דייטש־לאנד איז געלונגען, אַ דאַנק דער פאראייניגונג פון די וואלאנישע פאשיסטען — דעגרעלס רעקסיס־טען — מיט די פלעמישע נאציס, צו שאַפען אַ שטארקען היטלעריסטישען פליגעל אינ'ם פארלא־מענט און א שטארקע שטיצע פאר דער דייטשער פאליטיק אין בעלגיען בכלל. וואָס די דאָזיגע פאר טייען גיבען ארויס, האט דער דייטשער אויסערן־פאליטיק שוין געבראכט פילנוצען. מאַג־איין, מאַג־אויס, באמיהט זיך די דאָזיגע פרעסע צו שאַפען שטימונג פאר דייטשלאנד, פאר'ן היטלעריזם, גע־גען דער דעמאָקראַטיע, געגען דעם פארלאַמענטא־רישען רעזשים, — געגען אלץ, וואס איז פארבונ־דען מיט דער עקזיסטענץ פון בעלגיען.

און די דאָזיגע העצע, וואָס האָט נאָר איין־איין־איינציגען ציל — אריינברענגען א בלבול המחות וואס איז די פאַרנאַינגונג צוזיינצופיהרען פאשיזם דורכצופיהרען כסדר וואהלען, כדי ביים עולם צו דיסקרעדיטירען דעם פארלאַמענטארישען רעזשים איינמאַל פאר אלעמאָל, — האָט ווי איך האב שוין געשריבען, באוויזען צו פראוואצירען די דאָזיגע נייע וואהלען, ביי וועלכע די בריסעלער איינוואוי־נער וועלען דארפען אָנטשיידען צווישען דעגרעל און וואן-זעעלאַנד, צווישען פאשיזם און דעמאָקראַטיע

איטאליענישע פראפאגאנדע
צווישען די ארץ-ישראל-אראבער
אינטערפעלאציעס וועגען א"י-פראגען אין ענגלישען פארלאמענט

לאָנדאָן. (יט"א). אויף דער לעצטער זיצונג פון אונטערן-הויז האָט דער קאנסערוואטיסט קאָר מאַנדאָר אַליוועד לאָקער - לאָמפסאָן אינטערפעלירט דעם קאָלאָניען מיניסטער, צי האָט אויפגעהערט די אנטי-ענגלישע פראפאגאנדע, וואָס ווערט געפיהרט דורכן ראדיאָ אין איטאַליען און איז באשטימט פאר די אראבער אין א"י.

ארמסבי-גאָר: אויף וויפיל איך בין אינפארמירט איז לעצטענס נישט געפיהרט געוואָרען אזא ראדיא־פראפאגאנדע, וואָס זאָל נויטיג מאכען אן אינטער וועניץ ביי דער איטאַליענישער רעגירונג.

מאנדער (ליבעראל): צי ווייס דער מיניסטער וועגען אזא פראפאגאנדע, וואָס איז לעצטענס געפיהרט געוואָרען דורכן ראדיאָ אין איטאַליענישען סאָמאַליל־לאנד?

אָרמסבי-גאָר: דער קאָלאָניאַל אמט און זיין מאַ־יעסטעטס רעגירונג ווייס גאָרנישט וועגען דעם, איך האָב נישט קיין גרונד צו גלויבען, אז דאָס איז גע־שעהן, אויב מר. מאנדער ווייזט מיר א צייטונגס־נייעס, וויל איך וויסען פון וועלכען מקור די נייעס שטאמט.

מאנדער: דאָס האָט מען אונטערגעהערט.

לאָקער-לאַמפסאָן אינטערפעלירט ווייטער:

— ווי ווייט איז דער שטח פון עבר-הי רדן, וואָס זיין באפעלקערונג ווערט געשאצט אויף 300 טויזענט נפשות? וועלכע זענען די אקטיווע געטער פון א יודי־שער קאָלאָניזאציע אין עבר-הירדן? צי וואָלט נישט מעגליך געווען אַז די 200 טויזענט פונט, וואָס ווע־רען דורך אונז פארברויכט איצט אויף אהנפראָדוקטי־ווע צוועקען אין דעם דאָזיגען לאנד, זאָלען אויסגע־נוצט ווערען פאר קאָלאָניזאציע צוועקען?

ארמסבי-גאָר: דער שטח פון עבר-הירדן באטרעפט 90 טויזענט קוואדראט קילאָמעטער, דערפון לערך 72 טויזענט קו.ק. מדבריות. וואָס שייך דער צווייטער פראגע, באדויער איך נישט צו קענען צוגעבען מעהר ווי דאָס וואָס איך האָב שוין געזאָגט (ד.ה. אז יודישע אימיגראציע קיין עבה"י קומט נישט אין באטראכט). וואָס שייך דער דריטער פראגע, וויל איך אויפקלערען אז די סומען וועלכע איך האָב אָנגעגעבען אין פרי־העריגע תשובות, זענען די הוצאות אויף אדמיניס־טראַטיווע און זיכערהייטס-צוועקען.

דייוויד אדאַמס (ליבאַר-פארטיי): אויף וואָס באַ־ציהט זיך דער לעצטענס געשלאָסענער האנדעלס-אָפ־מאך צווישען איטאַליען און א"י און ווי לאנג וועט ער פארפליכטען?

אָרמסבי-גאָר שיקט אָפ דעם אינטערפעלאנט צום ענטשפרעכענדען הנדלסמיניסטעריום און קלערט אויף, אז דער אָפמאַך וועט בלייבען אין קראַפט דריי יאָהר.

אויף דער זיצונג איז אויך אריינגעטראָגען געוואָ־רען אן אינטערפעלאציע צום אויסערן מיניסטער אין צוזאַמענהאַנג מיט דער איטאַליענישער פראפאגאנדע וואָס ווערט געפיהרט אין צוזאַמענהאַנג מיטן באזוך פון מוסאָליני אין ליביען. דער ליבעראַליסט פלעטשער וויל וויסען, צי איז דער אויסערן מיניסטער אינפאָר־מירט וועגען דעם אינהאַלט פון די אָפיציעלע ערקלע־רונגען, וואָס זענען ארויסגעגעבען געוואָרען אין צו־זאַמענהאַנג מיט דעם דערמאַהנטען באזוך און אין וועלכע עס ווערט צוגעזאָגט, אַז די „רעוואָלטע אין פאלעסטינע דויערט ווייטער טראָץ די גרוישאמע רעפרעסאַליעס פונ'ם מוזולמענער", דער אינטערפעלאנט וויל וויסען, צי האָט דער מיניסטער בדעה אַנצונעה־מען וועלכע עס איז שריט געגען דער דאָזיגער פראפא־גאַנדע.

מ.ג. איידען ענטפערט, אַז מ'פאָרשט איצט אויס דעם ענין.

„מיר זענען געווארען הפקר!“
צו דער לאגע אין ארץ-ישראל

תל-אביב, (יט"א). אין א ליטעראַרישען וועגען די לעצטע טראַגישע אין א"י שרייבט „הדבר" צוו. אנד.:

נישט אנדערש נאָר די רויבער און פאַרניכטער פון דעם לאנד זענען שוין ביי זיך פולשטענדיג זיכער, אַז עס וועט זיי קיין בייז נישט געשעהן, אויב זיי וועלען רויבען און הרגענען. און דעריבער האָט זיך אזוי פארשפרייט דער רויב און רציחות. זיי ווייסען גוט, די רויבער און רוצחים, פון דער שרפאה־ונג האָבען זיי מעלערנט, אַז עס איז פאר זיי נישט קיין סכנה, אויב זיי וועלען באפאלען א יודישען פאס טוך אין פעלד, מחמת לויט די געזעצען פון דעם לאנד מאַר א פאסטוך נישט טראָגען קיין געוועהר און קען זיי לעבען נישט פארטיידיגען געגען באַוואַ־פענטע רוצחים. און זיי האָבען קיין טעות נישט, די רויבער און מערדער. די פאָליציי זוכט זיי סמעט נישט און אז זי זוכט שוין יאָ, געפינט זי זיי נישט. מיר זענען געוואָרען הפקר! זאָל אָבער וויסען די רעגירונג פון א"י און די גאנצע וועלט, וואָס קוקט זיך צו צו אונזער קאמף אין אונזער היימלאנד! מיר וועלען נישט מפקיר זיין דאָס בלוט פון אונזערע בעסטע זיהן! מיר וועלען נישט לאָזען, אַז אונזער האָב און גוטס זאָל צוחריבט ווערען. אויב די רעגירונג וויל אונז פארטיידיגען, זאָל זי עס טון און זאָל זי גלייך אויסוואָרצלען דאָס בייז. און אויב זי קען אונז נישט פארטיידיגען, זאָל זי נישט שטערען אונזער זעלבסט פארטיידיגונג. מיר וועלען נישט דערלאָזען, מען זאָל אונז אויסקוילען. מיר וועלען שרייען ביז מען וועט אונז געשריי דערהערען, און אויב מען וועט אונ־זער געשריי דערשטיקען, וועלען מיר געפינען אנדערע מיטלען, אַז מען זאָל אונז דערהערען! זאָל די הפקרות גלייך אויפהערען!

פאר קויפען א מאנטעל
אין א יודיש געשעפט
בעקומט די פרוי א — גט

בערלין, (יט"א). דאָס האנזעאטישע אָבער־לאַנד־געריכט האָט די טעג צוגעפסקנט א גט צוליב דער שולד פון דער פרוי פון א געוויסען פארפאלק, דערפאר וואָס די פרוי, וועלכע איז אלט קוים 17 יאָהר, האָט געקויפט א מאנטעל אין א יודיש גע־שעפט. דאָס געריכט האָט איינגעפונען, אַז דער מאַן — א מיטגליד פון דער נאצי-פארטיי — האָט רעכט צו פאָדערן א גט, ווייל די פרוי האָט זיך נישט גע־רעכענט מיט די פאָליטישע איבערציגונגען פון איהר מאַן.

לויטן אורטייל פון אן אנדער געריכט (אין ברייט שייד) איז דער מאַן — אויך א פארטיי - מיטגליד — באפרייט געוואָרען פון דער פליכט צו צאָהלען די חובות, וואָס זיין פרוי האָט געמאכט. נעהמענדיג אויף קרעדיט סחורות אין א יודיש געשעפט. דאָס געריכט האָט איינגעפונען אַז די פרוי האָט נישט געטאָרט באלאַסטען איהר מאַן מיט דער פליכט צו צאָהלען אַ־זעלכע חובות, און הגם לויטן געזעץ איז דער מאַן פארפליכטעט צו דעקען די חובות פון זיין פרוי אין די ראַהמען פון דער הויזבעל־הבתישקייט, איז אָבער דער געגעבענער פאַל צו באהאנדלען אלס די אין גע־זעץ פאַרגעזעהענע „ספעציעלע אומשטענדען", אין וועלכע דער מאַן איז פון דער דאָזיגער פליכט פריי".

א געשיכטע מיט א פריץ,
וואס האט נישט פארגינען יודען קיין... הייסע פאנטשקעס

געגען ווילנער איינוואוינער וואָולף עלכאָנעס ווערט איצט געפיהרט אַ פראָצעס פאַר באַליידיגען דאָס פוילישע פאָלק. עלכאָנעס האָט אַליין נישט געוואוסט, אַז ער איז באַגאַנגען דעם דאָזיגען פאַר־ברעכען. דערוואוסט האָט ער זיך ערשט ווען מען האָט איהם ארויסגערופען אויף אַ פאַרהער.

אַנטשטאַנען איז דער דאָזיגער באַפאָרשטעהענ־דיגער פראָצעס אויף דער לאַנדוואַראָווער באַהן־סטאַציע מיט אַ 2 חדשים צוריק.

עלכאנעס האט דאַן פאַרענדיגט אַן ארבייט אין לאַנדוואַראָווע (ער האָט געשאָכטען 6 קעלבער) און געוואַרט אויפ'ן וואָקזאַל אויפ'ן צוג.

אַרומשפאַצירענדיג אין וואַרטע-זאַל, האָט ער באַמערקט אויפ'ן בופעט וואַרימע פרישע פאַנטשקעס, ער איז צוגעגאַנגען און געוואָלט קויפען אַ פאָנטשקע. אַ הויכער קריסט אין אַ גרויער בורקע, קענטיג אַ פריץ, וואָס איז געשטאַנען ביים בופעט האָט איהם אָבער פאַרשטעלט דעם וועג, דערקלערענדיג, אַז ער וועט נישט דערלויבען, אַז א זשיד זאָל קויפען אַ פאַנטשקע. נישט וועלענדיג בעת מעשה ארויס־רופען אן אַוואַנטורע איז עלכאָנעס אָפּגעגאַנגען. דאַן איז צום בופעט צוגעגאַנגען א יודישער בחורל, וועמען עס האָט זיך אויך פאַרגלוסט אַ פאָנטשקע, דער פריץ האָט אָבער ווידער ארויפגעלייגט זיין „וועטאָ“ און נאָך דערצו אַראָפגעלאָזט דעם בחורל אַ פאַטש. דאָס האָט שוין עלכאָנעסן שטאַרק פאַר־דראָסען. ער איז צוגעגאַנגען צום פריץ. און גע־פרעגט:

— פאַרוואָס האָסטו איהם געפאַטשט?

— ווייל דער „זשיד“ האָט געוואָלט קויפען אַ פאָנטשקע.

עלכאָנעס האָט דאַן אַראָפגעלאָזט דעם פריץ אַ פאַטש.

ס'איז געוואָרען אַ טומעל. ס'זענען אָנגעלאָפען מענשען. דאָס בחור'ל איז אַנטלאָפען און אלע האָבען איהם נאָכגעיאָגט, אין בופעט-צימער זענען ווידער פאַרבליבען בלויז עלכאָנעס מיט'ן פריץ. זעהענדיג, אַז דער לעצטער דערנעהנטערט זיך צו איהם האַלטענדיג די האַנט אין קעשענע (עלכאָנעס איז געווען איבערצייגט, אַז ער האָט אַ רעוואָלווער) האָט עלכאָנעס ארויסגעצויגען פון דער כאַלעווע זיין מעסער. ווען דער פריץ האָט זיך פאַרט דער־נעהנטערט צו איהם, האָט ער אַפגעוואָרפען דעם מעסער אָן אַ זייט, און אַ שטאַרקען שטויס געטוהן דעם פריץ. דער לעצטער איז געפאַלען אויפ'ן בופעט אָנמאַכענדיג אַן אמת'ן חורבן אין די געשיר און די וואַרימע פאַנטשקעס.

דער בופעטאַווער האָט אַלאַרמירט דעם פאָס־טערונעק. מען האָט אַרויסגערופען פאָליציי און אין רעזולטאַט האָט מען עלכאָנעסן מיט'ן פריץ אָפגע־פיהרט אין פאָליציי-קאָמיסאַריאַט.

דאָרט איז צווישען זיי פאָרגעקומען אַ דיאַלאָג, בעת וועלכען עלכאָנעס האָט אָנגערופען דעם פריץ „שווינסקא מאָרדאַ“.

איצט באַשולדיגט איהם דער פריץ אין באַ־לידיגען דאָס פוילישע פאָלק.

און אַלץ צוליב וואַרימע פאַנטשקעס.

בילדער פון שפּאַנישן פראָנט

פון אלגא טשערנין

אין ניו־יאָרקער „פאָרווערטס“ איז פאַרהאַן אַן אינטערעסאַנטע באַשרייבונג פון דער „פאָרווערטס“־קאָרעספּאָנדענטין אין שפּאַניען אָלגאַ טשערנין וועגן איהר באַגעגעניש מיט איינער פון די העלדישסטע קעמפערינס אויף דער זייט פון רעגירונגס־מיליטער. די דאָזיגע העלדישע פרוי איז באַריהמט אין שפּאַניען אונטערן נאָמען: „מיקא די מיליציאָנערקע“.

אָלגאַ טשערנין שרייבט וועגן איהר:

זי איז אַ יונגע שפּאַניערין, הויך געוואַקסען, אידעל מיט שוואַרצע א'גען. א טונקעל הויטיג פּנים און קורץ געשוירענע געקרויזטע האָר.

נאָך אידער איך האָב זיך באַקענט מיט איהר, האָב איך שוין געהערט וועגן איהרע גרויסע העלדישקייטען אויפ'ן שלאַכט־פעלד. איהר מאַן איז געווען אַ קאָמאַנדיר פון א מיליטערישער־אָפּטיילונג און ער איז געפאַלען אין שלאַכט. אין דער זעלבער אָפּטיילונג איז זי געווען אַ באַרימהערציגע שוועסטער. ווען איהר מאַן איז געפאַלען, איז זי אַוועק אויפ'ן פראָנט.

אויפ'ן שלאַכט־פעלד האָט זי ארויסגעוויזען אַזאַ מוט, אז אפילו די מענער האָבען זי באַוואונ־דערט, און מעה'ר ווי אַלץ האָט מען באַוואונדערט איהר רוהיגקייט. זי פאַרלירט זיך קיינמאָל נישט. זי האָט אין זינען אין די מאָמענטען פון די שווערסטע קאַמפען צו באַזאָרגען איהר גארניזאָן מיט די נויטיגסטע זאַכען. זאָרגט זיי זאָלען האָבען וואַרימע קליידער. מ'זאָל נישט פריהרען, ווען די קעלטען קומען אָן.

דאָס ערשטע מאָל האָב איך זיך מיט איהר געטראָפען, ווען זי איז געקומען צו מיין איטאַ־ליענ'ישער פריינדין איהר דאַנקען פאַר די גוטע זאַכען וואָס זי טוט פאַר די קעמפער אין שפּאַניען. זי האָט געבראַכט גאַשעריי פאַר די קינדער פון מיין פריינדין און מ'האָט געדאַרפט זעהן, ווי צערטליך און אידעל זי איז געווען צו זיי, צו די קינדער. די אויגען האָבען ביי איהר געשיינט פאַר פרייד.

מיר זענען אַלע געזעסען ביים טיש און גע רעוט, און זי האָט זיך שטיל צוגעהערט. כ'האָב פון איהר די גאַנצע צייט די אויגען נישט געקאָנט אָפּרייסען. איך האָב געהאַלטען אין איין קוקען אויף איהרע שעהנע אידעלע הענד. מיר איז שווער געווען זיך פאָרצושטעלען, אז מיט אַזעלכע צאַרטע שיינע הענד קען מען אַנלאָדען א ביקס און טראָגען דינאַמיט.

איך האָב שטאַרק געוואָלט הערען, וואָס זי האָט צו דערציילען וועגן דעם, וואָס זי האָט איבערגעלעבט, אָבער עפּעס איז מיר געווען שווער זי ארויסצופיהרען אויף אַזאַ געשפּרעך.

דער ערשטער, וואָס האָט זי אויפגעפיהרט דערויף איז געווען וויעראַלאַ, דער פּאַטער פון אַן אומגעקומענעם איטאַליענישען לופט־פליהער. ער האָט זי עפּעס געפרעגט וועגן דער באַלאַגערונג פון סיגוענצא, וואו עס זענען אומגעקומען די מעהרסטע חברים איהרע.

האָט זי אָנגעהויבען דערציילען גאַנץ געלאַסען און רוהיג, פונקט ווי דאָס וואָלט געווען אַ גאַנץ געוועהנליכע זאַך.

— די פאַשיסטען — האָט זי דערציילט — האָבען באַלאַגערט די שטאָט, די פאָלקס־מיליץ האָט ארויסגעוויזען אַ שטאַרקען ווידערשטאַנד. מ'האָט זיך געשלאָגען פאַר יעדען שפּאַן ערד. יעדעס הויז איז געוואָרען אַ פעסטונג און די צאָהל מילי־ציאָנערען וואָס איז געפאַלען אין שלאַכט איז געווען זעהר גרויס. פון אַלע מיליטערישע אָפּטיי־לונגען וואָס האָבען זיך געשלאָגען מיט די פאַ־שיסטען, זענען געבליבען נישט מעהר ווי אַ צוויי הונדערט מענשען, האָבען זיי זיך פאַרשלאָסען אין אַ קלויסטער, אויסער דער שטאָט. זעקס טעג און זעקס נעכט האָבען זיי זיך דאָרט באַשיצט געגען שונא באַוואַרפענדיג די אָנגרייפער מיט דינאַמיט, אָבער ווען די מורדים האָבען אָנגעהויבען וואַרפען באָמבעס פון לופט־שיפען, איז די לאַגע געוואָרען מוראדיג שלעכט, ווייל געגען לופט־אַטאַקעס האָט מען זיך מיט דינאַמיט נישט געקאָנט באַשיצען.

ביי יעדער לופט־אַטאַקע זענען פון קלויס־טער אומגעפאַלען געמויערטע סלופּעס וואָס זע־נען שוין הונדערטער יאָהרען אַלט געווען, און דאָס בלוט פון די טויטע און פאַרוואונדעטע האָט זיך געגאָסען ווי אַ טייך איבער דער פּאָדלאָגע.

„און האָט זיך צובראָכען די דיקע שויב, — האָט מיקא דערציילט — פון די ווענט האָבען גע־בומען פאַלען שטיקער ליים און ציגעל, זיי זענען געפאַלען ואויף די פּנימער פון די היילינגע, וואָס זענען געווען אויסגעמאָלען אויף די ווענט. עס איז אויסגעקומען אזוי, אַז זיי די קאַטוילישע היי־ליגע, זענען מיט אַמאָל געוואָרען אונזערע חברים. פונקט ווי מיר זענען זיי אומגעקומען פון די קאַטוי־לישע באָמבעס.

יעדער פריהמאָרגען האָט זיך אָנגעהויבען מיט מיט דעם שרעקליכען געריש, וואָס מען האָט גע־הערט פון דער הויך, וואו דעם שונא'ס אַעראָפּלאַנען זענען געפלויגען. מיר אַלע האָבען שווייגענדיג געוואַרט אויפ'ן קראַכען פון באָמבעס, און אָט דאָס וואַרטען איז געווען אזוי שרעקליך וואוער, אַז מען האָט געקענט אַראָפּ פון זינען. יעדע מינוט האָט זיך געצויגען ווי אַן אייביגקייט. מיר האָבען אַלע געוואַרט אויפ'ן סוף.

„מיר האָבען באַשלאָסען זיך ארויסצוגנבע׳נען ביינאַכט שטילערהייט, אין דער פינסטער, און קרי־כען אויפ'ן בויך דורכ'ן בית־עולם. אָבער וואָס טוט מען מיט די פאַרוואונדעטע? מיטנעהמען מיט זיך האָבען מיר נישט געקענט. זיי איבערלאָזען אין קלויסטער האָבען מיר אויך נישט געקענט, ווייל מיר האָבען גוט געוואוסט, ווי די מורדים פּייניגען די, וואָס פאַלען צו זיי אין די הענד. וואָס פאַר מעשים מען האָט געטוהן מיט די פאַרוואונדעטע מענשען, וואָס האָבען שוין מעהר די ווייטאַגען נישט געקענט איבערטראָגען, האָבען געבעטען, מען זאָל זיי שיסען און דערמיט מאַכען אַ סוף צו זייערע לײדען. מעהר ווי אַלע אַנדערע האָט געליטען מיינע אַ פריינדין, אַ יונגע מיליציאָ־נערקע. ביי איהר איז דער בויך געווען אָפען, און זי האָט מיך געבעטען, איך זאָל זי שיסען און מאַכען אַ סוף צו איהרע ליידען“.

דאָ האָט מיקאַ זיך אָפּגעשטעלט. מ'האָט געזע־הען, אַז ס'איז איהר שווער צו רעדען ווייטער.

אָבער זי האָט זיך באַהערשט און דאַן האָט זי ווייטער דערצעהלט.

„איך האָב געבעטען די אַנדערע חברים, זיי זאָלען זי שיסען, אָבער זיי האָבען געזאָגט, אז זי האָבען נישט דאָס האַרץ צו שיסען אַ פרוי. מ'האָט געמוזט וואַרפען א גורל. דער מענש, אויף וועמען ס'איז געפאַלען דער גורל צו שיסען די פאַרוואונדעטע פריינדין מיינע איז צוגעגאַנגען צו איהר באַהענט. די קני האָבען ביי איהם געציטערט און ווען ער האָט זי געשאָסען, האָבען זיך אַלע אַנדערע חברים פאַררוקט אין די ווינקלען פון קלויס־טער און מ'האָט פון קיינעם קיין פּיפּס נישט גע־הערט.

„ווי לאַנג איך וועל לעבען וועל איך דאָס נישט פאַרגעסען. און זינט איך לעב, האָב איך נאָך אַזאַ טעמפּען שאָס נישט געהערט...

„אַזוי האָט מען אויסגעשאָסען אַלע שווער־פאַרוואונדעטע. די מענשען, וואָס האָבען געשאָ־סען, זענען געווען ווי צומישט. איינינגע זענען ווי משוגע געוואָרען, האָבען געשריגען מיט באַנומענע קולות, זיך געשלאָגען מיט די קעפּ אָן די ווענט. אַנדערע האָבען געפאָדערט, אַז איצט זאָל מען זיי אויך שיסען און ס'זענען ס'זעבען געווען אַלעכע וואָס זע־נען געלעגען אויף דער ערד און האָבען שטיל גע וויינט. מ'האָט געקענט משוגע ווערען.

„איך האָב זיך שטאַרק דערשראָקען. מיר האָט זיך געדוכט, אז אויב איך וועל שווייגען נאָך א מי־נוט, וועל איך אויך פון זינען אַראָפּ. און איך האָב אָנגעהויבען שרייען: „מיר מוזען שוין ארויס פון דאַנען!“. אַלע האָבען זיך געגעבען אַ כאַפּ און צוטיילענדיג זיך אין גרופּעס, זענען מיר ארויס פון קלויסטער.

איך בין געווען די לעצטע אַרויסצוגעהן. עס איז געווען פינסטער. מיר זענען געגאַנגען מיט'ן בית־עולם, אריבערגעקראָכען די הויכע וואַנט, און פונקט דאַן האָט מען אָנגעהויבען שיסען אויף אונז מיר האָבען לאַנג געבלאָנדושעט צווישען די קברים פון בית־עולם ביז מיר זענען פון דאָרט אַרויס.

„עס איז געווען שווער זיך אַרויפצושלאָגען אויף דעם וועג, וואָס פיהרט קיין מאַדריד. פיר טעג און פיר נעכט האָבען מיר זיך ארומגעשלעפּט הונ־געריגע. מיטאַמאָל האָבען מיר דערזעהען, אַז מיר געפינען זיך גאָר נאָהענט פון שונא'ס לאַגער, און מיר זענען פון דאָרט קוים מיט'ן לעבען אַנט־לאָפען.

„געזעהן האָבען מיר געקאָנט בלויז ביינאַכט. די פינסטערניש האָט אונז באַשיצט. ביי טאָג האָבען מיר זיך פאַרהאַלטען אין די גריבער. שלאָפען האָבען מיר מורא געהאַט און ווען מיר האָבען זיך ענדליך, דערשלעפּט ביז מאַדריד, זענען מיר געווען מעהר טויט ווי לעבעדיג“.

מיר האָבען זיך צוגעהערט מיט שרעק צו אַלץ וואָס די העלדישע מיקא האָט דערצעהלט וועגן איהרע שוידערליכע איבערלעבונגען.

איצט געהט מיקא ווידער אויפ'ן שלאַכט־פעלד.

זי געזעגנט זיך מיט אונז און זאָגט:

— זיי וועלען קיין מאַדריד נישט אריין. איהר קענט נישט די שפּאַניער. מיר וועלען זיי קיין מאַדריד נישט אריינלאָזען!

אקאדעמיע אין ניו־יארק לכבוד ראובן ברייני׳ס 75־יאהריגען געבורטס־טאג

ניו־יאָרק (יט"א) לויט דער איניציאַטיווע פון י. ל. פרץ־שרייבער־פאַראיין איז אין ניו־יאָרק פאַר־געקומען אַ פייערליכע אקאדעמיע צו באַעהרען דעם 75־טען געבורטס־יובל פון באַקאַנטען העברעאישען שריפטשטעלער ראובן בריינין. מיט רעדעס זענען די אויפטריטען פון בעל־היובל אין דער ליטעראַטור און געזעלשאַפטליכען לעבען זענען צוו. א. ארויפגעטרע־טען י. אָפּאַטאָשו, ש. ניגער, ד"ר ב. האָפמאַן (צביון) און א. רעוואוצקי. מיט אַ רעדע אין העברעאיש איז אויפגעטרעטען דער שריפטשטעלער ישראל מעץ. צו ליב זיין געזונט־צושטאַנד האָט ראובן בריינין נישט געקענט רעדען אויף דער פאַרזאַמלונג, און זיין רעדע האָט פאָרגעלעזען דער באַקאַנטער שוישפּילער מאָקס שוויד.

נאצים וועלען פייערן יאהרטאג פון אנטי־יודישען באיקאט־טאג

בערלין (יט"א) דעם 1־טען אפּריל ה. י. וועלען די נאַציס פייערן דעם יאָהר־טאָג פון דעם באָיקאָט־טאָג, וואָס איז געווען פּראָקלאַמירט דעם 1־טען אפּריל 1933. איך פּערשידענע עפענטליכע ערטער זענען אויסגעהאַנגען געוואָרן אין צוזאַמען־האַנג דערמיט פּלאַקאַטען מיט אַנטיסעמיטישע קאַרי־קאַטורען און דער אָנקינדיגונג פון עפענטליכע אַרויס־טרעטונגען פון נאַצי־גדולים „לכבוד דעם יאָהר־טאָג“. עס וועלען דערביי אויך דעמאָנסטרירט ווער־דען פילמען פון אַנטי־יודישען כאַראַקטער.

10־טע יאהרצייט נאך יהואש

ניו־יאָרק, (יט"א). אין יודישען צענטער אין ברוקלין איז פאָרגעקומען אַ פייערונג צום 10־טען יאָהרטאָג נאָך טויט פון יהואש. אין די רעדעס איז געוואָרען נגעווארען אַן אָפּשאַצונג פון יהואש דעם דיכטער און תנ"ך־איבערזעצער.

„פארוואס האט היטלער געברענט ביכער?“

דעמאנסטראציע פון ענגלישע סטודענטען געגען ריבענטראפ'ן

לאָנדאָן, (יט"א). ווען דער דייטשער אַמ־באַסאַדאָר אין לאָנדאָן פאָן ריבענטראָפּ, האָט די טעג געמאַכט אַ באַזוך אין אינסטיטוט פאַר היסטאָרישע פאָרשונגען ביי דער לאָנדאָנער אוניווערזיטעט כדי איבערצוגעבען 2000 ביכער אלס מתנה פון דער דיי־טשער רעגירונג, האָבען העכער 300 ענגלישע סטודענ־טען איינגעאָרדנעט געגען איהם א פייערליכע מאַניפע־סטאַציע, מאַכענדיג אויסרופען געגען פאַשיזם, נאַ־ציאָנאַל־סאָציאַליזם און דער דייטשער רעגירונג.

די סטודענטען־דעמאָנסטראַנטען האָבען גע־טראָגען טראַנספּאַרענטען מיט אַזעלכע אויפשריפטען ווי: „דער היטלעריזם הרג'עט די קולטור“, „נאַצי־וויסענשאַפט איז וויסענשאַפט פאַר מלחמה“, „פאַר־וואָס האָט היטלער געברענט ביכער“? „אַוועק מיטן פאַשיזם פון די אוניווערזיטעטען“, „ענגלישע סטו־דענטען ווילען, אַז דייטשלאַנד זאָל זיין פריי“.

מיט די טראַנספּאַרענטען אין האַנט האָבען די סטודענטען זיך פאַרזאַמעלט פאַרן אינסטיטוט פאַר היסטאָרישע פאָרשונגען, קורץ אידער ריבענטראָפּ האָט געזאָלט אָנקומען. די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט אויפגעפאָדערט די סטודענטען צו מאַכען פריי דעם דורכגאַנג פאַרן דייטשען גאַסט. די סטודענטען האָ־בען תיכף ערפילט די פאָדערונג פון דער פּאָליציי און זיך אויסגעשטעלט אין צוויי שפּאַלערן, דורך וועלכע עס איז אין אַ קורצע ווייל אדורך ריבענ־טראָפּ מיט זיינע באַגלייטער. ווען ריבענטראָפּ איז אויסגעשטיגען פון זיין אויטאָ, האָבען די פאַרזאַמעלטע סטודענטען אין כאָר געשריען מעהרערע מאָל „פאַשיזם איז טויט פאַר קולטור — נידער מיטן פאַשיזם“! נאָך דעם דאָזיגען „קבלת־פּנים“ פאַרן רייכס־אַמבאַסאַדאָר זענען זיך די סטודענטען רוהיג פונאַנדערגעגאַנגען.

לאָנדאָן (יט"א). „דיילי עקספּרעס“ טיילט מיט, אַז סער אָסוואַלד מאָזלי — דער „בריטישער פאַשיסט נומער איינס“ — האָט פּאַזיטיוו פון אַמט זיין פּראָפּאַגאַנדע־דירעקטאָר מר. וויליאַם דזשאָיס, וועלכער איז ביז איצט באַטראַכט געוואָרען אַלס „בריטישער פאַשיסט נומער צוויי“. חוץ לזה האָט סער אָסוואַלד מאָזלי באַזייטיגט איינינגע אַנדערע פיהרענדע מיטגלידער פון זיין אָרגאַניזאַציע. אויף אַ פאַשיסטישער פאַרזאַמלונג, וואָס איז פאָרגעקומען די טעג, האָט מאָזלי געלאָזט וויסען זיינע מענשען, אַז ער טרעט צו צו רעאָרגאַניזירען זיין פּאַרטיי און האָט גערופען זיינע אָנהענגער צו זיין אויסגע־האַלטען און גרייט אויף ווייטערע קרבנות. ווי עס שיינט, שטייט די דאָזיגע „רעאָרגאַניזאַציע“ אין צו־זאַמענהאַנג מיט דער שווערער מפּלה, וואָס די מאָזלי פאַשיסטען האָבען געליטען בעת די לעצטע וואַהלען אין לאָנדאָן, וואו עס איז נישט דורכגעגאַנגען אין קיין איינעם פון די קרייזען קיין איינציגער קאַנדי־דאַט פון די מאָזלי־ליסט צום שטאָטראַט פון גרויס לאָנדאָן.

א קול פון עולם האמת

סאַן פראַנציסקער בורזשוי באַגליקט א יודישע פרוי אין ווילנע

ווילנע.

מלך ראַבינאָוויטש איז געווען 20 יאָהר אַלט ווען ער האָט אין יאָהר 1913 געשוואַרצט די גרעניץ פון צאַרישען רוסלאַנד און אַוועקפאָהרען קיין אַמע־ריקע איבערלאָזענדיג אין ווילנע זיין כלה עלקע מאַריינאַ, פאַר איהר איז איהר חתנ'ס אָפּפאָהר גע־ווען אומערוואַרטעט.

פון האַמבורג האָט זי דערהאַלטען אַ בריף אין וועלכען ראַבינאָוויטש האָט צוגעזאָגט, אַז ער וועט איהר אַראָפּנעמען קיין אַמעריקע ווי נאָר ער וועט זיך איינאָרדענען.

דערנאָך איז געקומען די וועלט־מלחמה, זי האָט פאַרלוירען יעטוועדער קאָנטאַקט מיט איהר חתן און האָט דערוויל חתונה געהאַט מיט אַ צווייטען.

ס'זענען אַוועק יאָהרען

מיט אַ פּאָר חדשים צוריק האָט די פרוי באַ־קומען אַן אָנפראַגע פון וואַרשעווער אַמעריקאַנער קאָנסולאַט, זי האָט זי מיידעלוויז געהייסען מאַ רייבא און געוואוינט אויף שניפּישאָק.

די פרוי האָט נישט געוואוסט וואָס איבערצו־קלערען. פונדעסטוועגען האָט זי אָוועקגעשיקט אַ תשובה מיט אַלע אויספיהרליכע פּרטים.

ס'זענען אַוועק איינינגע וואָכען און נעכטען האָט זי פלוצלונג באַקומען פון אַמעריקאַ אַ טשעק אויף 500 דאָלאַר אונטערגעשריבען דורך... מלך ראַבי־נאָוויטש פון סאַן פראַנציסקאָ. אין ביי־געלייגטען בריף איז געווען דערציילט פאָלגענדע אויסטערלישע גע־שיכטע:

צווערשט האָט מלך ראַבינאָוויטש פאַרגעסען אָן איהר, אָן זיינע צוזאָגען, אָן תנאים, ער האָט גענומען בויען פאַר זיך אַ נייעם לעבען אין אַ צוקונפט. ער איז רייך געוואָרען, האָט חתונה גע־האַט, קינדער געהאַט. די לעצטע יאָהרען האָט איהם אָבער פאַרפאָלגט אַ שלימזל.

זיין עלטערער זוהן איז דערטרונקען געוואָ־רען. די פרוי זיינע איז געפונען געוואָרען אַ פאַר־סמטע אין וואַנע־צימער און מען ווייסט נאָך עה חלום נישט צי איז זי באַגאַנגען זעלבסטמאָרד, אָדער מיט איהר האָט פּאַסירט אַן אומגליקס־פאַל.

ער אַליין איז געלעגען אַ יאָהר צייט אין אַ פּסיכיאַטרישער סאַנאַטאָריע.

די לעצטע צייט צוריקקומענדיג אהיים האָבען איהם געפּלאָגט נאַכט־קאָשמאַרען ער האָט פיל מאָל געזעהען אין חלום זיין געוועזענע ווילנער כלה און אַן אינערליכע שטים האָט איהם די גאַנצע צייט אונטערגעזאָגט, אַז ער דאַרף פאַרגלעטען זיין שולד פאַר איהר.

„דאָס איז געווען אַ שטים פון עולם האמת“, שרייבט דער אַמעריקאַנער בורזשוי, ער בעט דע־ריבער ביי איהר איהם מוחל זיין און ער דערלויבט זיך צוצושיקען 500 דאָלאַר.

מען דאַרף נישט צוגעבען ווי אַזוי ס'זענען צוגיין געקומען ראַבינאָוויטשעס געוו. כלה די 500 דאָלאַר און וואָס פאַר א פרייד דאָס האָט אַרויס־גערופען אין איהר משפחה.

„אינטריא“ און „העברה־מארקען“

געלד־אונטערשטיצונגען פאר דייטשע יודען ארומגענומען דורך דעם טראנספער

לאָנדאָן (יט"א) א וויכטיגער אָפּמאַך בנוגע דעם טראַנספער פון די קאַפּיטאַלען פון יודישע עמי־גראַנטען פון דייטשלאַנד איז, ווי יט"א דערוויסט זיך, לעצטענס געשלאָסען געוואָרען מיט דער צו־שטימונג פון דער דייטשער רעגירונג צווישען דייט־שלאַנדס אויסלענדישע קרעדיטאָרען און דער גע־זעלשאַפט „אינטריא“ (אינטערנייציאָנעל טרייד עם אינוועסטמענט איידזשענסי לימיטעד) אין לאָנדאָן, וואָס איז אַן עקספּאָזיטור פון די יודישע אָרגאַני־זאַציעס אין דייטשלאַנד, וועלכע פאַרנעהמען זיך מיט דער עמיגראַציע. לויט דעם דאָזיגען אָפּמאַך וועלען געלד־איבערוויזונגען פון יודען אין יודישע אָרגאַ־ניזאַציעס מחוץ דייטשלאַנד אלס אונטערשטיצונג פאַר איינצעלנע יודען אין דייטשלאַנד קענען להבא איינגעצאָהלט ווערען אין אויסלענדישע וואַלוטע אין דער „אינטרא“, דאָס געלד איז בעשטימט, וועלען עס באַקומען אין דער פאָרם פון „העברה־מאַרקען“ ד. ה. רייכס־מאַרקען פון דייטש־יודישע עמיגראַנטען, וואָס ווע־רען אָנגענומען דורך דעם פּאַל־טרוי „דייטשער אַמט פון דער „העברה“).

„אינטריא“ וועט אויסצאָהלען דאָס געלד יודי־שע עמיגראַנטען נאָכדעם ווי זיי וועלען פאַרלאָזען דייטשלאַנד.

די „העברה־מאַרקען“ וועלען וואַהרשיינליך אַ־רויסגעגעבען ווערען אויף דעם זעלבען אופן ווי די „רעגיסטרירטע“ מאַרקען.

Każdy, kto ma pracę
i zarabia,
powinien pomóc
bezrobotnym.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Zimowa

דאס לאדזער לעבען

מאנטאג, 22 מערץ
י' ניסן תרצ"ז

זון־אונטערגאנג 5.53
זון־אויפגאנג 5.18

מעות חיטין פון אויסלאנד פאר דער לאדזער ארימער בעפעלקערונג

פון ענגלאנד גאנצע 1000 זל. און פון אמעריקא 2000 זלאטעס

עהערנעכטען איז אנגעקומען די פסח־אונטער־שטיצונג פאר דער ארימער באפעלקערונג אין לאדז פון די אויסלענדישע הילפס־קאמיטעטען.

פון דער לאנדאנער פעדעראציע פון די פוילישע יודען איז אנגעקומען 1000 זל. אלס באפולמעכטיגטע צו פארטיילען דאס געלד זענען באשטימט געווארען דורך דער פעדעראציע די ה"ה פראפ. מינצבערג, מ. ח. רומקאווסקי, ד"ר ברוידע און י. מ. ביאלער.

דערזעלבער הילפס־קאמיטעט האט נאך צוגעשיקט 1000 זל. צו דער דיספאזיציע פון דעמזעלבען פארטיילונגס־קאמיטעט אויף פסח - אונטערשטיצונג פאר דער לאדזער אומגעגענד.

ווי באקאנט, האט אויך דער אמעריקאנער „דזשאינט" באשטימט א געוויסען סכום געלד אויף פסח־אונטערשטיצונג. לאדז האט פון דער דאזיגער סומע באקומען 2000 זל. צום פארטיילונגס־קאמיטעט פון דער דאזיגער סומע געהערען די ה"ה: פראפ. מינצבערג, ב. וואקס און ד"ר טא־טאקאווער.

א נדנים־שווינדלער פאר'ן געריכט

ער האט בעקומען א פסק פון 1 יאהר טורמע

פאר'ן קרייז־געריכט איז געשטאנען דער 32־יעהריגער אריה ראזענצווייג, א נעהמער פון נדנים, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין צונעהמען א זיין כלה 1500 זל. און דאן אפלאזען פון שידוך.

אין חודש מאי 1936 האט ראזענצווייג תנאים געשריבען מיט דער 23 יעהריגער מרים ה. דער בעשולדיגטער האט געזאלט בעקומען נדן 4000 זל. און א פערטעל ה"ו אין רודא־פאביאניץ.

נאך א געוויסער צייט האט ראזענצווייג ערקלערט, אז ער וויל זיך עפענען א געוועלב און בעט א דערויף אויפ'ן נדן, ער האט בעקומען 1000 זל. מיט וועלכען ער האט זיך טאקע געעפענט א געוועלב אויף פילסודסקיעגא 3 און דאן גענומען נאך 500 זל. אויפ'ן נדן.

דא האט ראזענצווייג איבערגעשריבען דאס געוועלב אויפ'ן נאמען פון זיין שוועסטער און ערקלערט, אז ער לאזט אפ דעם שידוך מיט זיין כלה, די 1500 זל. האט ער נישט געוואלט צוריק געבען. דאס קרייז־געריכט האט פארמשפט ראזענצווייגען אויף א יאהר טורמע און ס'איז אנערקענט געווארען א ציוויל־תביעה פון 1500 זל.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האט ראזענצווייג שוין געהאט אויף זיין געוויסען עטליכע אזעלכע נדנים־שווינדלערייען

לוין־אקציעס און שטרייקען

צו שליסען א קאלעקטיווען אפמאך

פאדערט א פארזאמלונג פון האנדעלס אנגעשטעלטע

אין לאקאל פון דעם פראפ. פאראיין פון די האנדעלס־אנגעשטעלטע איז נעכטען פארגעקומען אן אלגעמיינע פארזאמלונג פון די מיטגלידער פון דעם פאראיין. עס זענען אריינגעפלאסען פאלגענדע פארשלאגען: דורכצופיהרען א קאלעקטיווען אפמאך פאר די האנדעלס - אנגעשטעלטע אין דער טעקסטיל־אינדוסטרי און אין די האנדעלס אונטערנעהמונגען.

באשטייערען זיך לטובת די שטרייקענדע מייסטערס אין ווירזעווער מאנופאקטור. אפשאפען דעם ספעציעלען אפצאהל פון די מיטגלידער פון דער אובעזפיעטשאלניע און פון די אנגעשטעלטע אין די עפענטליכע אינסטיטוציעס.

אלע דריי פארשלאגען זענען אנגענומען געווארען. דאן איז געוויהלט געווארען א נייע פארוואלטונג.

20 פראצענט הוספה

פארלאנגען די בוי־ארבייטער

אין לאקאל פון ז.ח.ז. (קילינסקיעגא 105) איז פארגעקומען אן אלגעמיינע פארזאמלונג פון די ארבייטער אין דער בוי־אינדוסטרי.

א פארשטייער פון דער פארוואלטונג האט באריכטעט וועגען גאנג פון דער אקציע וועגען א קאלעקטיווען אפמאך אין דער בוי־אינדוסטרי. דער רעפערענט שטרייכט דערביי אונטער, אז סיי דער וואקסענדער יקרות, סיי די גוטע קאניונקטור אין דער בוי־באוועגונג גיט דאס רעכט די בוי־ארבייטער צו שטעלען אין נייעם אפמאך א פארהעכערונג צו העכערן די לוינען אויף 20 פראצענט אין פארגליך מיט די פאריאהריגע.

די פארזאמעלטע האבען באשלאסען אונטערצושטיצען זייערע פאדערונגען מיט א שטרייק, אויב פאל וועלען די ארבייטסגעבער וועלען זיי נישט נאכקומען.

אויך די טעקסטיל־ארבייטער

פארלאנגען א לוין־הוספה

נעכטען אינדערפריה איז אין לאקאל פון דעם געוואנט־פאראיין אויף 11. ליסטאפאד 21, פארגעקומען אן אלגעמיינע פארזאמלונג פון די מיטגלידער פון פראפעסיאנעלען טעקסטיל - פאראיין, אפטיילונג 1. ארגאניזירט אין קלאסען־פאראיין. אויף דער פארזאמלונג איז אפגעגעבען געווארען א באריכט וועגען דער טעטיגקייט. עס איז דאן געוועהלט געווארען א נייע פארוואלטונג. און באריהרט געווארען די פראגע וועגען א הוספה־אקציע. עס איז דאן באהאנדעלט געווארען די סיטואציע אין דער טעקסטיל אינדוסטרי.

די נייע פארוואלטונג איז בעאויפטראגט מיט די דאזיגע פראגען זיך ספעציעל צו פארנעהמען.

קאנפערענץ וועגען שטרייק

פון די מייסטערס אין ווירזעווער מאנופאקטור

נאך דער אינטערווענץ פון דער דעלעגאציע פון דער צענטראל־מאכט אין ווארשע וועגען דעם לאנגדויערנדען שטרייק פון די מייסטערס אין ווירזעווער מאנופאקטור, זאל היינט פארקומען א קאנפערענץ אין דער לאדזער וואיעוואדשאפט. אין דער קאנפערענץ נעהמען אנטייל פארשטייער פון די פראפעסיאנעלע פאראיינען, פון דער אוניע פון די אינטעלעקטועלע אנגעשטעלטע און פון מייסטער־פאראיין.

די פראפ.־פאראיינען פאדערן, מען זאל ווירקען אויף דער דירעקציע פון דער ווירזעווער מאנופאקטור א סוף צו מאכען צו דעם לאנגדויערנדען שטרייק.

נייע אקציע פון די קריסטליכע פוהרמאנעס

(2) די פראפעסיאנעלע פוהרמאנעס, וואס זענען ארגאניזירט ביי די קריסטליכע פראפעסיאנעלע פאראיינען (כ. ז. ז.) האבען ווידער אונטערגענומען אן אקציע וועגען רעגולירען די רעכט פון די פוהרמאנעס און בפרט וועגען איינפיהרען די פליכט פון פערקעהר־פארשריפטען לויט די פארשריפטען פאר שאפערען.

וועגען די דאזיגע ענינים איז צונויפגערופען געווארען אן אלגעמיינע פארזאמלונג פון פוהרמאנעס אויפ'ן 4 אפריל ה. י.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל־ארצט פאר הויט,־געשלעכטס קראנקהייטען און מענער־שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10 אויף
161 פיעטריקאווער 161
טעל. 245-21.
נעהמט אן פון 8 ביז 2 בייטאג און פון 7 ביז 9 אוו.
זונטאג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצא־פרייזען

ZIEMIAŃSKA
KAROL BART-BORODIN
פון היינט אויפטריטען פון בעקאנטען שעפער פון מענטיפענטאלע לידלעך אין 4 שפראכען
אין די שעה'ן 6-8 און 1-10 ביינאכט. נארמאלע פרייזען פון קאנסומציע.

נייע געזעצען און צירקולארען.

ארימקייט - רעכט

דאס געריכט קאן אפווארפען א בקשה צו אנערקענען ארימקייט־רעכט, אויב די תביעה איז בולט פארשפילט; זענען אבער פארהאן געוויסע שאנסען זי צו געווינען, טאר שוין די ארימקייט־רעכט נישט אפגעווארפען ווערען.

אלימענטען

מ'איז בארעכטיגט צו מאהנען אלימענטען נישט בלויז זייט דער צוקונפט, נאר אויך פאר דער אפגעלאפענער צייט.

ארבייטס - שוץ

נישט בלויז נאכן פארלאזען דעם ארבייטס־פאסטען מעג מען מיט אן ארבייטער שליסען אן אויסגלייך בנוגע זיין תביעה וועגען פארגיטיגונג פאר איבער־שעה'ן, נאר אזא אויסגלייך מעג אויך צושטאנד קומען מיט אן ארבייטער, וועלכער פארנעמט נאך אפילו דעם פאסטען אבער נאר אויף אזוי פיל, אויף וויפיל ס'האנדעלט זיך וועגען פרעטענזיעס פאר איבער־שעה'ן פאר דער אפגעלאפענער צייט.

דאגעגען טאר נישט טעשלאסען ווערען קיין שום דורכקום מיט אן ארבייטער בנוגע דער פארגיטיגונג פאר די וועכענטליכע צוקונפטיגע איבער־שעה'ן.

די קינדיגונג פון אן ארבייטס - אפמאך מוז דעם אנגעשטעלטען צוגעשיקט ווערען דירעקט און נישט דורך דער פארמיטלונג פון א דריטער פערזאן.

אויב יורשים נאך א פארשטארבענעם ארבייטער ווילען פאדערן אונטער'ן טיטל פון דעם ארבייטער א פראצעס פאר שולדיגע נישט אויסגעצאלטע שכירות, מוזען זיי זיך ווענדען מיט דער תביעה אין שטעטישען געריכט און נישט אין ארבייטס־געריכט.

אינדוסטרי - שטייער

א פארקויף פון קוילען צו פאבריקאנטען, אויב די קוילען ווערען פארברויכט צו טרייב־קראפט, ווערט נישט באטראכט פאר קיין הורט־האנדעל און ממילא גילט נישט פאר אזא פארקויף קיין הנחה־רייגער פראצענט־סטאווקע ביים אויסמעסטען אומזאץ־שטייער.

מ'מעג זיך מאכען פאפיראסען פאר אייגענעם געברויך אבער נישט פאר אן אנדערע פערזאן, זאגאר מען טוט עס נישט פאר געלט, נאר מ'איז יענעם דערמיט מכבד.

קוים באנוצט מען ביי אויסארבייטען היימישע פאפיראסען טאבאק פון פארשיידענע מינים, זענען זיי מיטפארשטענדליך פארן פארבאטענעם מאס.

נדן

צוריקמאהנען א נדן ביי א נישט צושטאנדגעקומענעם שידוך, קאן מען נאר פון חתן אבער נישט פון זיינע עלטערן, הגם ר'האט זיי דעם נדן אוועקגעגעבען.

Dr. med. **H. LUBICZ**
ספעצ. פאר הויט ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל־גאס 7 אויף
69 פילסודסקיעגא 69
(רוג נארוטאוויטשא) טעל. 141-32
נעהמט אן פון 8-10 פריה, 12-2 און 5-8 אוו.
זונטאג און חגאות פון 9-11 פריה.

צום פראפאגאנדע־חודש
פון יודישען בוך!
אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראפאגאנדע־חודש - א גרויסער ביליגער פארקויף פון בעסטען יודישען בוך פון פאלגענדיגע פארלאגען: „ליטערארישע בלעטער", יאטשקאווסקי, מארק ראקאווסקי, גאלדפארב, צענטראל און אנד.
ספעציעלע פרעמיעס ביי גרעסערע איינקויפען. פראספעקטען און קאטאלאגען אויפ'ן ארט.
בעמ.: פארהאן אויך לאגער אויך ביכער פון די פארלאגען „קולטור־ליגע", קלעצקין, „טאמאר" אויף ביליגע פרייזען.
ביכערהאנדלונג נ. בערלינסקי, לאדז, אלט־שטאט 12.

ביי'ער פאלקספלאץ

דער האנדעל ערב יום־טוב

(א) אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער מאכט, וועלען די האנדעלס־אונטערנעמונגען אין משך פון דער היינטיגער וואך זיין אפען ביז 9 אין אוונט.

אין „ווילקא טאבאטא" מוזען אלע געשעפטען געשלאסען ווערען 6 אין אוונט.

יום־טוב־פעריען

(א) אין שייכות מיט די אנקומענדיגע יום־טובים וועט פארקומען אן איבערייס אין די לימודים אין די פאלקס־ און מיטעלשולען פון דעם ד. ח. ביז'ן 4. אפריל ה. י.

די לעקציעס ענדיגען זיך דעם 23 ד. ח.

די פאליציאנטקעס האבען אנגעהויבען צו אמטירען

(א) אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער פאליציי־קאמענדע, האבען היינט אנגעהויבען צו אמטירען אין אונזער שטאט 16 מונדירטע פאליציאנטקעס, וואס זענען אנגעקומען פון ווארשע.

קרבנות פון זונטאג־געשלעגען

(א) אויפ'ן באלוטער מארק האט מען נעכטען ארייגעשטאכען א מעסער אין בויך דעם 24־יאהריגען סטאניסלאוו קוואַ (פראנצישקאנער 66). פאגאטאוויע האט אהם אין א שווערען צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל. פאליציי האט פארארדענט אן אויספארשונג.

* * *

(א) בעת א גאסען־געשלעג אויף מ'עלטשאר־סקיעגא גאס 2 איז שטארק צושטאכען געווארען מיט א מעסער דער 21־יאהריגער יאן קראקאוויאק (פון שיקאווסקא 1). פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

* * *

(א) אויף דער קילינסקיעגא גאס איז בעת א געשלעג פארוואונדעט געווארען דער 27־יאהריגער לאנגין וועסאליק (טשענסטאכאווסקא 22). פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

* * *

(א) אויף דער צמענטארנע 8 איז צושלאגען געווארען דורך אומבאקאנטע פארשוינען דער 47־יאהריגער יוליאן ווייליאנד (פון אל. 1. מאי 15). דעם פארוואונדעטען האט פאגאטאוויע אפגעפיהרט אין שפיטאל

צובראכען א פוס

(א) אויף דער פראנצישקאנער גאס 20 האט זיך אויסגעגליטשט און צובראכען א פ'ס די 40־יאהריגע חנה ברייט שטיין (זאווישא 30).

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאכט דיזשורירען: סאראווסקא - דאנצער (זגערזשער 63), ז. גראשקאווסקי (11 ליסטאפאדא 15), ט. קארל'ן (פילסודסקיעגא 54), ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), י. כאנדזשינסקי (פעטריקאווער 165), ע. מילער (פעטריקאווער 46), נ. אנטאנעוויטש (פאביאניצער 56).

ZACHĘTA
זגערזשער 26
גרויסער דאפעלטער פראגראם!
היינט און פאלגענדע טעג !!!
פרעכטיגער פילם א. ג.
לעצטע טעג פון פאמפיי
אויסער'ן פראגראם:
???
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג 12 ביים.

ווי אזוי האָב איך זיך געשמדט און צוריק מגייר געווען

(דערציילט פון א לובלינער יודיש מיידעל)

— 6. —

ווו פיהלט זיך לוסיא? זי ווייסט נישט, זי פערלאָזט די קאטעדרע. א ה״ע טויף־עלטערען בע־גלייטען איהר א שטיקעל וועגס, געזעגענען זיך מיט איהר שמייכלענד, דריקען איהר די האנד. זאָל זי זיין אין א גוטע שטימונג, נישט זארגען אין וועט זי וועלען זאל זי צו זיי קומען, וועט מען איהר בייהילפיג זיין.

לוסיא געהט דעם ווייטערדיגען וועג שוין אליין. די גאס — ווי שטענדיג, די מענשען — בע־קאנטע פנימער, אָבער עס דוכט זיך איהר, אַז אלע האָבען זיך אפגעשטעלט, קוקען אויף איהר, עמיץ לאכט איהר אין פנים, אנדערע טייטלען אויף איהר מיט די פינגער, קינדער לויפען איהר נאָך. געהט זי שנעלער, האסטיגער. אין קאָפּ ברענט א העליש פייער, פאַר די אויגען שווינדעלט. וואוהין געהען? — אַהיים... שוין וויל זי זיין אין דער היים.... אפשר ווייסט מען שוין דארט. טאַ פאַרוואָס איז מען נישט געקומען צו דער קאטעדרע? פאַרוואס נישט געקלאפט ביי די טירען? פאַרוואָס האט מען איהר נישט גע־שטערט? עפּעס אזוי שטיל געווען, קיין לעבעדיגער מענש אין דרויסען האָט דאָך נישט געוואוסט, אַז לוסיאַ געזעגענט זיך איצט מיט דער רעליגיע פון איהרע עלטערען, אפשר גאר וואלט זי אליין יעדען דערצעהלט און זאל עס זיי פערדריסען... זאלען זיי וויסען, אז לוסיא וועט זיך נישט לאזען... זי קען עפּעס אפטון.

און אָט איז זי שוין אין שטוב. דוכט זיך, אז „זיי“ ווייסען גארנישט, גוט אזוי, וועט זי דערווייל האָבען מנוחה.

— וועסט טרינקען טיי? אָט ליגט אַ זעמעל פאַרהאַן נאָך אַ שטיקעל פוטער, נעהם עס — זאָגט די מאַמע.

— איך בין נישט הונגעריג — ענטפערט לוסיאַ און טראַכט זיך: אַך, ווען זי זאָל וויסען! עפּעס דער קאָפּ טוט מיר אביסעל וועה...

— שלעפ דיך נישט ארום, לויף נישט, וואו מען דאַרף נישט, זיי ווי אַלע קינדער, וועט דיר דער קאָפּ נישט וועה טון און די מאַמע וועט האָבען אַ געזונד האַרץ.

— כ׳האָב שוין גענוג דיין מוסר... איך ווייס שוין אַליין וואָס צו טאָן...

— אזוי ווי וועסט דיר בעטען, אזוי וועסטו שלאָפען...

לוסיאַ זיצט לאַנג אָנגעשפּאַרט מיט׳ן קאָפּ אין טיש, רעדט נישט קיין וואָרט. די מאַמע דערמאָנט איהר באַכאַמאָל און באַכאַמאָל, אַז זי זאָל עסען. איהר יונגערע שוועסטער זיצט אַנטקעגענאיבער און בעט יענע הויפט אַן עסען, טוט לוסיאַ דאָס זעלבע און לייגט זיך שלאָפען.

אין שטוב האָט מען קיין אַהנונג נישט גע־האַט, וואָס מיט לוסיאַן איז געשעהען, זי אַליין פלעגט פאַרשוואונדען אויף האַלבע און גאַנצע טעג, געזעסען איז זי ביי איהרע טויף־עלטערען, געגאַנ־גען איז זי צום גלח. וואָס וועט מיט איהר זיין? וואָס זאָל זי טון? עטליכע גילדען האָט זי באַקומען פלעגט זי געהן אויף אַלע „אָגולנעס“, טאַנצען און נאָר טאַנצען און דיקאַ מיט יודישע יונגעלייט. אַליין זיך אריינגעכאַפּט אין אַ קינאָ. דער סוד אין האַרץ האָט איהר געמאַטערט און זי פלעגט אריינ־געהן אין אַ קאָשטשאָל, אַוועקשטעלען זיך אויף די קניה.

— איהר פערשטעהט — זאָגט אונז לוסיאַ — ווען אויפ׳ן האַרץ איז שווער, גלוסט זיך צו וויי־נען. די שוהלען זענען געשלאָסען. אַ יודישע טאָכ־טער קען אריינגעהן אין אַ שוהל, נאָר ווען מען דאַווענט בצבור, אַלע ווייבער דאַווענען צוזאַמען, שרייען צוזאַמען אָדער וויינען צוזאַמען. מיידלעך קומען אין שוהל נאָר צו שופר בלאָזען. דאַגעגען אין קאָשטשאָל קען מען אריינגעהן שטענדיג, און איינע אַליין, און עס איז אזוי שטיל, קיינער קוקט נישט אויף דיר, קיינער פרעגט דיך גאָרנישט, אַלע שווייגען און דו שווייגסט אויך, שטעלסט דיך אויף די קניה, פאַרשטעלסט דיר די אויגען און וויינסט... קיינער וועט דיך נישט אָנקוקען און קענסט זיך אזוי אויסוויינען ביז עס ווערט דיר לייכטער אויפ׳ן האַרץ...

(לוסיאַ רעדט אין אַ גאַנץ פיינעם יודיש, זי לייענט אונז איבער אַ לידעל, וואָס זי האָט אַמאָל אָנגעשריבען לכבוד אַ גרויסער פּערזענליכקייט.

אַזוי זענען אַוועק פינף חדשים. די משומדת׳טע איז די גאַנצע צייט געווען אינדערהיים און גלייכ־צייטיג געשטאַנען אין קאָנטאַקט מיט איהרע נייע „עלטערען“ און יעדעס מאָל באַקומען פון גלח עטליכע זלאָטעס.

און וואָס וועט זיין דער סוף? זי וועט אַוועק פון דערהיים. אַ משומדתטע מוז דאָך „אַנטלויפען“. וואַרט זי אויף אַ געלעגענהייט צו קענען מיטנעה־מען איהרע קליידלעך. דאָס איז נישט אזוי לייכט. די שטוביגע וועלען איהר שטעלען פראַגען און מען וועט איהר גאָרנישט לאָזען נעהמען.

און ענדליך מאַכט זיך אַ „גוטע“ געלעגענ־הייט. איהר יונגערע שוועסטער פאַלט אַוועק ערנסט קראַנק און מען מוז איהר תיכף נעהמען אין שפּי־טאָל צו אַן אָפּעראַציע. לויפט די מאַמע, לויפט דער טאַטע צו דאָקטוירים, אין דער קהלה, אין דער אַפּטעק. מען מוז האָבען עטליכע זלאָטעס. די שוועסטער זיצט שוין אויף אַ דראָזשקע. מען פיהרט זי אין יודישען שפּיטאָל.

לוסיאַ בלייבט אין דערהיים אַליין. איצט די די ריכטיגע צייט. צונויפגענומען אַלע זאַכען, פאַר פּאַקט אין אַ פּעקעל. זאָל זי שוין „אַנטלויפען“? געווים... אָבער, וואָס איז מיט דער שוועסטער?.. י, וויל דאָך וויסען... וואָס איז געוואָרען מיט דער אָפּעראַציע? וואַרט זי. ווי נאָר די מוטער וועט אריינקומען, וועט זי זיך פרעגען עטליכע ווער טער און וועט אומבאַמערקט אַוועק מיט׳ן פּעקעל. וואַרט זי צווי שעה. זי האָט שוין נישט מעהר קיין געדולד און אַנטלויפט, נישט וויסענדיג וואָס מיט דער שוועסטער איז געשעהען...

און זי פיהלט, אַז זי בלייבט זינדיג לגבי איהר שוועסטער.

מיט׳ן פּעקעל איז זי אַוועק דורך לובאַרטאַווסקע, צו דער ראָגאַטקע, נישט ווייט פון בית־עולם, דאָרט איז פאַרהאַן אַ קריסטליכער יתומים־אַנשטאַלט און דאָרט איז פאַר איהר צוגעגרייט אַ באַזונדער צימער. דאָס האָט דער גלח פאַר איהר געזאָרגט.

די אויפזעהערין פון אַנשטאַלט האָט זי אויפ־גענומען העפליך. אָבער קאַלט. בעטראַכט זי פון איבען ביז אַראָפּ מיט א דורכדרינגליכען בליק און לוסיאַ האָט געפיהלט, אַז די דאָזיגע פרוי בע־ציהט זיך נישט צו איהר מיט קיין צו שטאַרקען צוטרוי. אַ פרעמדע. זי האָט איהר אָבער אָנגעוויזען איהר אָרט, דערלאַנגט אָוונט־ברויט און געהייסען געהן שלאָפען.

— מאָרגען וועסטו מיטהעלפען אין דער וויר־טשאַפט, היינט רוה דיך אָפּ.

לוסיאַ איז אין יענער נאַכט נישט געשלאָפען. וואָס הערט זיך אין דערהיים?..

אינדערהיים האָבען טאַטע מאַמע אפילו נישט בעמערקט, אַז די שטוב איז ליידיג. געקומען פון שפּיטאָל און קוים זיך באַרוהיגט, ווען זייער יונ־גערע טאָכטער איז איינגעשלאָפען אויפ׳ן שפּיטאָל־בעטעל. ערשט שפּעטער האָט די מאַמע זיך געכאַפּט, אַז לוסיאַ פעהלט... אוי די מויד!.. אפילו אין אַזאַ נאַכט איז זי נישט אינדערהיים“.. לוסיאַ קומט אָבער נישט צוריק. אינדערפריה הויבט מען זי אָן זוכען. ווער ווייסט וואָס מיט איהר איז גע־שעהען. טעג זענען אַוועק. דער מאַמעס האַרץ קען עס נישט איבערהאַלטען. געווען שוין מעלדען וואו מען דאַרף. אָהן רעזולטאַט האָט מען זי פאַרפיהרט חלילה? מענשען דערצעהלען אָבער, אַז מען האָט זי געזעהען אויף דער גאַס. הויבט די מאַמע אָן זוכען, אפשר חלילה זיך געשמדט. געווען שוין בײם „שגץ“. יענער ווייסט פון גאָרנישט. דערצעהלט אַ שכן, אַז ער האָט לוסיאַן געטראָפען און זי האָט איהם דערצעהלט, אַז זי האָט זיך געשמדט

— — — — — — — —

עס ווייסט שוין דערפון די גאַנצע גאַס, עס רעדען וועגען דעם אַלע שכנים. דער טאַטע פאַרבייסט שטיל די ליפּען. ער שעהמט זיך אין בית־המדרש צו קומען. די מאַמע וויינט גאַנצע טעג אין שטוב. פאַרוואָס קומט איהר אַזאַ שטראָף?! אָבער איהר האַרץ זאָגט איהר, אַז איהר קינד איז באַכנישט פאַרפאַלען. זי וועט געהן, זי וועט לויפען, זי וועט זיך דערשלאָגען צו איהר טאָכטער און זי וועט איהר צוריק אַהיימברענגען. אפשר טאַקי האָט מען דאָס קינד בעיוולה׳ט אינדערהיים. אָבער וואָס זאָל זי טוען, אז דער דלות, אוי דער דלות...

דערוואוסט זיך די מאַמע, אַז איהר טאָכטער, לוסיאַ, געפינט זיך שבת אין אַ יודישען טאַנץ־זאַל. חברה יונגוואַרג וו(א)ייסט שוין, אז לוסיאַ איז אַ משומ־דת און טאַנצען מיט איהר נאָך געשמאַקער...

גייט די מאַמע אַוועק אין טאַנץ־זאַל. זי וועט נישט אַריינגעהן. זי וועט איהר קינד נישט פאַר־שעהמען... זי וועט וואַרטען אין דרויסען און ווען לוסיאַ וועט אַרויס, וועט זי צו איהר צוגעהן.

דערצעהלט מען לוסיאַן, אַז די מאַמע וואַרט אויפ׳ן גאַס. מען האָט איהר געזעהען באַהאַלטען אין אַ שכנות׳דיג טויער.

באַשליסט לוסיא, אַז מיט דער מאַמע וועט זי זיך נישט טרעפען... מיט דער מאַמע וועט זי נישט רעדען... דאָס איז דאָך די מאַמע שולדיג... איבער־ריגענס ווייסט זי שוין, אַז די מאַמע וועט וויינען און צו וואָס טויגען איהר די דאָזיגע טרעהרען...

(ווייטער מאָרגען)

גוט מאָרגען!

א גאַנץ גלייכע זאַך...

אין סיים איז אָנגענומען געוואָרען אַ געזעץ־פּראָיעקט, אַז חפצים פון רעלי־גיעזען קולט, וועלען קענען אויסגעאַר־בייט און פאַרקויפט ווערען נאָר דורך די מיטגלידער פון דער זעלבער אמונה.

(פון דער פּרעסע).

נישט קוקענדיג אויף דעם, וואָס ס׳איז ערב־פּסח יודען זענען פאַרנומען מיטן אויסרוימען דעם חמץ און אַריינברענגען דעם פּסח. אַנדערע לויפען נאָך „פעקעלעך“ אין „מתן לחם“ און „תומכי אורחים“ „פאַרמעגליכע“ ווידער לויפען אַרום שאַפען זיך אַ גמילת חסד, נישט קוקענדיג דערויף, האָט זיך אונ־זער „געטרייען לעזער“ דאָך גענומען צייט, אַריינצוכאַפּען זיך אין רעדאַקציע, דאָס מאָל איז ער געווען אין אַ גוטער שטימונג.

— ס׳איז אַ גאַנץ גלייכע זאַך, דער פּראָיעקט געפעלט מיר.

— וועגען וואָס פאַרא פּראָיעקט רעדט איהר, פאַניע געטרייער לעזער?

— נו וועגען דעם, וואָס דער סיים האָט אָנגע־נומען וועגען פאַרקויף פון רעליגיעזע חפצים.

— ביז איצט האָבען זיך טאַקע אַנדערע פאָלקען פאַרנומען מיט הומאָניטאַרע באָבע־מעשיות, ביז איצט האָבען זיי געשטעלט יאַטקע־קלאָץ־קשיות, איצט רעדען זיי דאָך צו דער זאַך... אַז זיי רעדען „געשעפטלעך“ — האַלט איך פון זיי.

אוודאי זענען זיי גערעכט, מיר, יודען, דאַרפען טאַקע נישט האַנדלען מיט נישט יודישע אַרטיקלען, דערפאַר וועלען זיי נישט טאָרען האַנדלען מיט אַר־טיקלען פאַר דער יודישער רעליגיע.

פון איצט אָן וועלען זיי נישט טאָרען האַנדלען מיט המן־קלאַפּערס, נישט פאַבריצירען קיין כהנעגערס נישט קאָנקורירען מיט שמחת־תורה־פעהנער,

מיט וואָס נאָך וועלען זיי נישט טאָרען האַנדלען? זיי וועלען נישט טאָרען האַנדלען מיט הושענות, וועלען נישט טאָרען פּרעגען קיין סכך אין שטאָט אַריין, קיין לאַבענדזשעס אויף שבועות, וועלען נישט טאָרען פאַרקויפען יודען קיין קעז אויף קרעפּלעך, קיין היהנער און הענער אויף כפּרות.

וואָס נאָך וועלען זיי נישט טאָרען זיין? קיין שמיר סערס אין באָד...

— הכלל, דאָס איז אַ גאַנץ גלייכע זאַך, אַז זיי רעדען „געשעפטלעך“ — האַלט איך פון זיי!...

אַב—נעק

קירצליך ערעפנונג
Martinal

נעכטיגע פאַרזאַמלונג פון קריגס־אינוואַלידען

(א) נעכטען אין אינם זאַל פון די פּייערלעשער אויף 11. ליסטאָפּאַדאַ 4 פאָרגעקומען די אַלגעמיינע פאַרזאַמלונג פון די קריגס־אינוואַלידען פונם לאָדזשער קרייז, צו וועלכער עס זענען געקומען איבער 2000 מאַן.

די הײַיגע פאַרזאַמלונג האָט געטראָגען אַ זעהר שטורמישען כאַראַקטער, ווייל אויף איהר איז דער עיקר דיסקוטירט געוואָרען דער אָפּגעגעבענער בע־ריכט און באַזונדערע רעדנער האָבען זיך באַריכות אָפּגעשטעלט אויף דעם פאַקט, וואָס דער אינוואַלי־דען־פאַרבאַנד האָט נישט קיין מזל צו זיינע פאַרוואַל־טונגען.

אזוי למשל איז די לעצטע פאַרוואַלטונג מיט וואַמיקן, סמיעלעווסקין און קאַמינסקין באַנאַנגען מיסברויכען אויף איבער 50 טויזענט זל., וועגען וואָס עס ווערט געפיהרט אַן אויספאָרשונג, און ס׳איז אַ גרויסער ספק, צי מען וועט צוריק זעהען פאַר די אוינגען דאָס פאַרשוווּנדענע געלט.

אַזעלכע מיני „נאָך־טעמ׳ען“ לאָזט איבער — אַ סברא — יעדער פאַרוואַלטונג, און דעריבער האָט דער אינוואַלידען־פאַרבאַנד פאַרלוירען זיין חשיבות אין דער ברייטער געזעלשאַפט.

KINO TEATR
MIRAŻ
PIOTRKOWSKA 16
אָנהויב 4 נאָכמיטאָג
היינט און פאָלג. טעג
Annabella, Jean Murat
אין אַ גרויסער דראַמע פון די צייטען
פון דער וועלט־מלחמה א.נ.
מאַנשאַפט
אויסער׳ן פּראָגראַם:
זיין גרויסע ליבע
מיט ST. JARACZ

ראַדיאָ־ווינקעל

200 מיליאָן מענשען ביי ראַדיאָ־אַפּאַראַטען

וויכטיגע אויפטוען פון דער אינטער נאַציאָנאַלער ראַדיאָפאָניע

ביים היינטיגען טאָג געפינט זיך אין אייראָפּאַ אַן ערך 30 מיליאָן ראַדיאָ־איינריכטונגען. רעכענט מען אָבער דורכשניטליך, אַז פון יעדען אַפּאַראַט געניסען 4 פּערזאָן, קומט אויס, אַז אין אייראָפּאַ ווערען דורכ׳ן ראַדיאָ געווירקט אַ 120 מיליאָן מענ שען.

מעבר לים, אין צפון־אַמעריקא, איז פאַרהאַן אַ 23 מיליאָן אַפּאַראַטען, וואָס דאָס מאַכט ווידער אויס אַן ערך 100 מיליאָן מענשען.

אַזוי נאָך קומט אויס, אַז א אינטערקאָנטינענ־טאַלע ראַדיאָ־אוידיציע, דאָס הייסט אַזעלכע, וואָס ווערט געהערט פון ביידע זייטען אָקעאַנוס, איז אַזאַ מאַגנעט, וואָס ציהט צו זיך צו אַז ערך 200 מיליאָן מענשען.

היות אַזאַ גרויסע השפעה אויף דער ברייטער וועלט, ווי עס האָט די ראַדיאָפאָניע, באַגעגנט אָפּט־מאָל אויפ׳ן וועג פאַרשידענע שטערונגען, וועלכע העמען דאָס האַרמאָנישע צוזאַמענלעבען פון אַלע ראַדיאָ־סטאַנציעס אינ׳ם עטער, נעהמט די אינטער־נאַציאָנאַלע ראַדיאָפאָנישע אוניע און אָרדענט איין פון צייט צו צייט איהרע צוזאַמענפאָהרען אין פאַר־שידענע שטעט. אַזאַ צוזאַמענפאָהר איז טאַקע פאָרגעקומען היי־יאָהר פון 4 ביז׳ן 14 מערץ מיט דער באַטייליגונג פון 40 פאַרשטעהער פון פאַר־שידענע לענדער.

און אָט אזוי בקיצור איז די געשיכטע פון דער דאָזיגער אוניע:

ווי נאָר די מלחמה האָט זיך געענדיגט האָבען גענומען בילדען זיך פאַראייבען מיט׳ן ציל צו באַרמאַליזירען די ראַדיאָ־פּראָבלעמען. ווען די מלו־כות האָבען מעגליך געמאַכט, אַז די ברייטע שיכטען זאָלען געניסען פון ראַדיאָ, האָבען אָט די פאַראיינען גענומען זיך צום ראַדיאָ און געמאַכט פון איהם אַ אינסטיטוציע, וואָס האָט אַ כאַראַקטער פון אַ פערוויילונג.

די ערשטע ראַדיאָ־געזעלשאַפטען אין אייראָ־פּאַ האָבען גענומען אַרבייטען אין די יאָהרען 24[1922 אויף כוואַליעס פון 300 ביז 500 מעטער. אָבער וואָס מעהר עס האָבען זיך געמעהרט די ראַדיאָ־סטאַנציעס, אַלץ גרעסער איז געוואָרען דער כאַאָס: זיי האָבען זיך איינער דער אַנדערער גע־שטערט. כדי דאָס צו באַזייטיגען איז אין אַפּריל 1924 פאָרגעקומען די ערשטע קאָנפערענץ אין גענף. פון דאַן אָן קומט די אוניע זיך צונויף יאָהר־יעהר ליך, כדי וואָס מעהר צו נאָרמאַליזירען דאָס ראַדיאָ־וועזען לטובת אַלע ראַדיאָ־הערערס פון גאַר דער וועלט.

קרייזלער, ראַכמאַנינאָוו און פּאַדע־רעווסקי ווילען נישט אויפטרעטען פאַר׳ן מיקראָפאָן

אַן אַמעריקאַנער צייטונג דערצעהלט לעצ־טענס, אַז בלויז דריי גרויסע מוזיקער ווילען קיינ־מאָל נישט אויפטרעטען פאַר׳ן מיקראָפאָן. דאָס זע־נען קרייזלער, ראַכמאַנינאָוו און פּאַדעראַווסקי.

קרייזלער׳ן האָט מען אַמאָל פאָרגעשלאָגען אַ מיליאָן דאָלאַר פאַר ראַדיאָ־קאָנצערטען במשך 13 וואָכען, נאָך אַנדערע אָפּערטעס האָט ער באַקומען, אָבער ער איז קיינמאָל דערויף נישט איינגעגאַנגען. דאָס זעלבע האָט אויך געטון ראַכמאַנינאָוו, וועמען מען האָט פּראָפּאָנירט אַזעלכע סומעס געלד.

די אַמעריקאַנער צייטונג טייטשט אויס, אַז זיי אינטערעסירט דער ראַדיאָ לגמרי נישט, זיי פיהלען, אַז דער מיקראָפאָן וועט נישט אַרויסברענגען דאָס, וואָס זיי זענען אויסען מיט׳ן שפּילען, זיי ווי־לען נישט פאַרקויפען זייער קונסט נישט האָבענדיג די געהעריגע גאַראַנטיע אין ענדליך, זענען אזוי אויך גענוג רייך און דאַרפען זיך נישט אזוי אָנכאַפּען אין גרויסע פאַרדינסטען.

פאַרהאַן אָבער גאָר אַן אַנדערע מיינונג, וועל־כע האַלט. אַז דאָס, וואָס די דערמאָהנטע מוזיקער האָבען אזוי נישט ליב דעם ראַדיאָ, שטאַמט דערפון, וואָס זיי האָבען געהערט שפּילען אַנדערע קינסטלער און דערביי באַמערקט, אַז דער הילכער ענדערט דאָס שפּילען זייערס און עס קומט נישט אַרויס דאָס אמת׳ע. דאָ קאָן דער מוזיקער גופא גאָרנישט אויפטון, וואָרום עס ווענדט זיך נישט אין איהם, נאָר אין די טעכניקער, וועלכע זענען נישט שטענ־דיג אַזעלכע בריות.

אויספלוג קיין וויען
פּרייז 135 זל.
אויספלוג קיין לאָנדאָן און פּאַריז
ערלעדיגט
דאָס וועלט־רייזע־ביוראָ
Union Lloyd
42 פּיעטריקאָווער 42
טעל. 107-87.

ספּאָרט-בעוועגונג

פון מכבי-פאַרבאַנד אין פּוילען

מייסטערשאַפטען אין באָקס

די באָקס - מייסטערשאַפטען זענען דעפיניטיוו פעסטגעשטעלט געוואָרען אויף 16—17 מאַי ה.י. די אָרגאַניזירונג איז פאַרטרויט געוואָרען ז.מ.ג.ס. „הכח" — לאָדז, פּעטריקאָווער 61, ווי מ'דאַרף צושיקען די מעלדונגען. אין די מייסטערשאַפטען וועלען אָנטיילנעמען די בעסטע וועט-קעמפער פון לאָדז, וואַרשע, ווילנע, לעמבערג, ביאַליסטאָק, סאָסנאָוויץ א. אַ. די אימפּרעזע וועט דעריבער מיט זיך פאָרשטעלען די גרעסטע רעוויו פון יודישען באָקס אין פּוילען.

א חוץ די זיגער, וועלען אויך די בעסטע וועט-קעמפער געשיקט ווערען אויף קאָנדיציאָנס לאַגערן פאַר דער מכביאַדע.

מענער האַנט-באַל און פוטבאַל

אין 15—16 מאַי ה.י. וועלען אין וואַרשע פאָרקומען מייסטערשאַפטען פון פוטבאַל און האַנט-באַל פאַר מענער. די אָרגאַניזאַציע אין ביידע דיסציפּלינען איז פאַרטרויט געוואָרען ז.מ.ג.מ. מכבי—וואַרשע, נאַלעווקי 2א, ווי מ'דאַרף צושיקען די מעלדונגען.

פּרטים וועגען מייסטערשאַפטען אין די איבעריגע ספּאָרט-שטחים, וועלען געמאָלדען ווערען אין די ווייטערע קאָמוניקאַטען.

האַנט-באַל מאַנשאַפט „מכבי" — א"י אין פּוילען

די רעפּרעזענטאַנץ - מאַנשאַפט פאַר האַנטבאַל

[פון „מכבי"—ארץ-ישראל אָרגאַניזירט אין די חדשים יוני און יולי ה.י. א טורנעע איבער אייראָפּע. די אויבענדערמאָנטע מאַנשאַפט וועט אויך קומען קיין פּוילען און אויסשפּילען וועט-קאַמפען אין לאָדז, וואַרשע, ווילנע, לעמבערג, קראָקע און ביאַליסטאָק.

באַזוכען אין וואַרשעווער קרייז

אין נאָמען פון צענטראַל-קאָמיטעט, פאַהרט מגר. לאודא שפּירא—רעפערענטקע פון פיזישע ערציהונג פאַר פרויען (וו.מ.ק.) אין אַנטזער פאַרבאַנד, אויף באַזוכען אין די פאָלגענדע שטעט פון וואַרשעווער קרייז: לאָוויטש, קוטנא, פּלאָצק, וולאָצלאַוועק און לובלין.

קאָנפערענץ פון פאָרשטייער פון סקויט - אָרגאַניזאַציעס.

די לאַגער אַקציע פון מכבי-פאַרבאַנד האָט שוין א רייכע טראַדיציע און נעהמט יעהרליך אַרום בערך 6000 יוגענטליכע פון קלובען און סקויט-אָרגאַניזאַציעס. דער מכבי-פאַרבאַנד ליגט גרויס אכט אויף דעם אַרביטס-שטח, בכדי צו זיכערן דעם לאַגער-שאַפט א געהעריגען ניוואָ. די ספּעציעלע אויסשולונגס קורסען פאַר קאָמענדאַנטען און קוואַטיר-מייסטערס, האָס צוטיילען אינסטרוקטאָרען, באַזאָרגען מיט ספּאָרט-מכשירים און די באַזוכען, — זענען אַן אויסדרוק פון אונזער טיפער זאָרג אויף דעם געביט.

דער צענטראַל-קאָמיטעט האָט באַשלאָסען צונויפרופען אין אַפּריל ה.י. אַלע פאָרשטייער פון די סקויט אָרגאַניזאַציעס צו א בשותפות'דיגע קאָנפערענץ, ובכדי פעסטשטעלען געוויסע כללים, וועלכע זענען נויטיג אויף אַלע לאַגערן און דערמיט פאַראייניטליכען א טיפּ פון מכבי-לאַגער.

עס וועלען דאָרט דיסקוטירט ווערען די אָרגאַניזאַציאָנעל - אַדמיניסטראַטיווע פראַגען פון לאַגערשאַפט, די פראַגע פון קוואַרטירונג און באַשפּייזונג און ספּאָרט-פראַגען: לייטערשאַפט, אינסטרוקטאָרען זייערע קוואַליפיקאַציעס און דער ספּאָרט - פּראָגראַם, וועלכער איז פאַרפליכטענד אויף די לאַגערן.

אויף דער קאָנפערענץ וועלען אויך דיסקוטירט ווערען די יסודות פון צוזאַמען-אַרבייט צווישען מכבי פאַרבאַנד און די יוגענט - אָרגאַניזאַציעס, וועלכע פאַרפליכטען ביז היינט צו טאָג.

פון „בר כוכבא"

באַהן און אַנדערע הנחות פאַר די סקי-סעקציע

אויף דער לעצטער זיצונג פון סקי-ראַט אין קראָקע איז אָנגענומען געוואָרען די נאָרטען-סעקציע פון לאָדזער „בר כוכבא אַלס מיטגליד אין סקי-פאַרבאַנד. בשייכות דערמיט האָבען איצט די מיטגלידער פון „בר כוכבא" די מעגליכקייט צו געניסען פון פאָלגענדע הנחות: פון 1) אינדיווידועלע און גרופּען הנחות אויף די פּוילישע באַהנען ביי טוריסטישע רייזעס. 2) דאָס רעכט איבערצושרייטען די פּויליש-טשעכ'שע גרעניץ (לויט די טוריסטישע קאָנווענץ פון די ביידע מלוכות), 3) פון 25 פראָצ. הנחות אויף די עסטרייכישע און טשעכ'שע באַהנען, 4) בחינם'דיגע טוריסטישע אין סקי אַיסגאַבען, 5) הנחות אין שוץ-הייזער, 6) הנחות אויף די ליגען-באַהן (קאַספּראָווי ווירך) און א ריהה אַנדערע פּריווילעגיעס.

עס איז צו האָפען, אַז א דאַנק די דערמאָנטע מעגליכקייט וועט די נאָרטען-סעקציע פון „בר כוכבא" פאַרשטאַרקען און פאַרפילפאַכ'גען איהר טעטיגקייט, לטובת דער אַנטוויקלונג פון דאָזיגען ספּאָרט אין אונזער שטאָט.

25-יעהריגער יובל

ווי עס איז שוין געמאָלדען, מיטגעטיילט אַרראַנזשירט איין „בר כוכבא" דעם 14-טען אַפּריל ה. י. אין טעאַטער פּאַלסקי אַן אַקאַדעמיע, געווידמעט דער פייערליכער דערעפענונג פון 25-יעהריגען יובילייום פון זיין קיום.

מיט דעם דאָזיגען עפענטליכען אַרויסטריט באַצוועקט „בר כוכבא" נאָכאַמאָל צו באַקענען די יודישע געזעלשאַפט מיט'ן אָרט פון זיין אַרבייט אויפ'ן געביט פון פיזישע און ספּאָרטליכע ערציהונג, אָפּצוגעבען דער עפענטליכקייט א באַריכט פון זיין ביז איצטיגער טעטיגקייט, דעמאָנסטרירענדיג, וואָס האָט אויפגעטון דאָס צאָהלרייכע מענשען מאַטעריאַל, וואָס האָט זיך — אָנהויבענדיג פון יונגסטען ביז צום דערוואַקסענעם — אָנגעשלאָסען זיך זייט יאָהרען צום דאָזיגען קלוב.

די יודישע געזעלשאַפט — ביי וועלכע די פילמא ליגע, עפענטליכע אַרויסטריטען פון „בר-כוכבא" האָבען זיך קונה שם געווען נאָך מיט יאָהרען צוריק — וועט זיכער נישט דורכלאָזען די געלעגענהייט צו דעמאָנסטרירען איהר פאַראינטערעסירונג און אונטערשטיצען מאָראַליש דעם עלטסטען יודישען ספּאָרט און טורן פאַ"איין, וועלכער פיהרט, טראָץ אַזויפיל שוועריגקייטען, במשך פון 25 יאָהר זיין פאַרדיגסטפולע טעטיגקייט.

ערעפנונג פון לייכטאַטלעטישען סעזאָן

דעם פאַרגאַנגענעם שבת האָט „בר-כוכבא" אָרגאַניזירט אויפ'ן ל.ק.ס.-סטאַדיאָן אין ראַהמען פון פּראָפּאַגאַנדע חודש פאַר יוגענטליכע — לייכט אַטלעטישע פאַרמעסטונגען, אין וועלכע עס האָבען זיך באַטייליגט יוגענטליכע פון 12—18 יאָהר.

אין די לויף-פאַרמעסטונגען פאַר יוניאָרקעס, אויף א שטח פון 550 מ., וועלכע האָבען געדויערט 4.21 מינוט האָבען פאַרנומען די ערשטע דריי ערטער: ליטעווסקאַ, רוביגאָוויטש און אַספּיס.

אין לויף אויף א שטח ביז 1100 מ. (פאַר יוגענטליכע ביז 16 יאָהר), וואָס האָט געדויערט צו 5 מינוט. האָבען זיך אויסגעצייכענט: קאָזלאָווסקי, שעפּנער און איזשביצקי.

דער לויף פון יוגענטליכע ביז 18 יאָהר אויף א שטח פון 1600 מעטער האָט געדויערט צו 5 מינוט, די ערשטע דריי ערטער האָבען פאַרנומען: רזשאַדעק, וואַלעק און האָסטיק.

מיט די דאָזיגע פאַרמעסטונגען איז געעפענט געוואָרען דער היי-יעהריגער לייכט אַטלעטישער סעזאָן אין „בר-כוכבא".

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28, טעל. 93-201
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג
ספּעציעלע באַראַטונגען פון פּסיכאָ — אַנאַליז
רענטגען-באַשטראַלונגען ביי הויט-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונט
זונטאָג און יום-טוב פון 9—12 בייטאָג

אינדיווידועלע באָקס-מייסטער-שאַפטען אין וואַרשא

נעכטען האָבען זיך פאַרענדיגט די אינדיווידועלע באָקס - מייסטערשאַפטען אין וואַרשא, מייסטערס זענען געוואָרען רוטשטיין (מכבי), וועלכער האָט באַזיגט ראָטהאָלצ'ן, מאַלעצקי (פּאָלאָניאַ) פּלאַזשעיעווסקי (פּ. ז. ל.), דראַפּאַ 2 (לעגיאַ), פּיסאַרסקי (אָקענטשע), האַראַפּא 1 (לעגיאַ) און מיכעלסקי (פּאָלאָניאַ), וועלכער האָט באַזיגט בלומען (מכבי).

פאַרענדיגט די אינדיווידועלע באָקס-מייסטערשאַפטען אין לאָדז

אויך אין לאָדז זענען פאַרענדיגט געוואָרען די אינדיווידועלע באָקס - מייסטערשאַפטען. מייסטערס זענען געוואָרען: פּאַפּעלאַטי, ספּאָרענקעוויטש, פּאַרטאַשיק און פּיעטושאַק.

פוסבאַל-מעטשען אין לאָדז

ל. ק. ס. — ל. ט. ס. ג. 1:3
ווימאַ — זיעדנאַטשעני 1:1
ווידזעוו — הכח 0:8

אינטערנאַציאָנאַלע פוסבאַל-מעטשען

רעפּרעזענטאַנץ פון מערב-פּוילען— פּאַריזער ליגע 1:5 (1:1)

אין פּאַרק דע פּראַנס אין פּאַריז איז נעכטען פאַר 30 טויזענד צושויער פאָרגעקומען דער פוסבאַל-מעטש צווישען דער פּוילישער רעפּרעזענטאַנץ פון מערב-פּוילען מיט דער רעפּרעזענטאַנץ פון דער פּאַריזער ליגע.

די פּוילישע מאַנשאַפט האָט געהאַט דורך דער גאַנצער צייט די איבערמאַכט און האָט געוואונען דעם מעטש אין דער פאַרהעלטניש פון 1:5 (1:1). די בעסטע שפּילער אין דער פּוילישער מאַנשאַפט זענען געווען: דער טויערמאַן רודניצקי, די פאַרטיידיגער מאַרטינא און שטשעפּאַניאַק און דער שטורמער ווילימאָווסקי.

דייטשלאַנד — פראַנקרייך (0:2) 0:4

מאַרש צום נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי

נעכטען איז פאָרגעקומען דער מאַרש לכבוד דעם נאָמענסטאָג פון פאַרשטאָרבענעם מאַרשאַל פּילסודסקי. אויפ'ן סטאַרט אויפ'ן באַלוטער מאַרק האָבען זיך פאַרזאַמעלט 400 אָנטיילנעמער פון פאַרשידענע מיליטערישע, סטשעלצעס און אָפּטיילונג פון מיליטערישער צוגרייטונג, צווישען די אָנטיילנעהמער האָט זיך אויך געפונען א מאַנשאַפט פון לעגיאָן א.ג. פון בערעק יאָסעלעוויטש.

דער מאַרשרוט איז געגאַנגען לאָדז — זגעזש— אַלעקסאַנדער — לאָדז.

דאָס ערשטע אָרט אין דער קאַטעגאָריע „א" האָט פאַרנומען א מיליטערישע מאַנשאַפט פון לאָדז „קינדער פון לאָדז".

אין דער קאַטעגאָריע „ב" דער סטשעלצעס-פאַראיין, און אין דער קאַטעגאָריע - „צ" סטשעלצעס פאַראיין אין זגערזש.

אויף קוליעס איבער פּוילען!

אונזער רעדאַקציע האָט נעכטען באַזוכט דער 21-יעהריגער יודישער יונגערמאַן דוד ראַטשטיין פון נאַשעלסק.

ביי אַן אומגליקליכען פאַל האָט ראַטשטיין פאַרלוירען א פוס, ער געהט אויף קוליעס און אין יאָהר 1934 איז ער אַדורכגעגאַנגען פּוילען צו פוס, איצט מאַכט ער א טור איבער פּוילען אויף די קוליעס אויפ'ן שטח וואַרשע-לאָדז-קראָקע-קעלץ-ראַדאָם-וואַרשע, דעם טור מאַכט ער כדי צו פאַרדינען אויף א גומענעם פוס.

ר. איזראַעל

אויף נאָוואָמיעסקאַ

71 שפּאַנענדער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען

זיגמונט'ס האַרץ איז געוואָרען אומרוהיג. דאָס איז פאַר איהם נישט געווען אַזוי לייכט אַדורכצוטראָגען. צילקע איז איהם געווען טיף איינגעבאַקען אין האַרצען, אַרויסרייסען זי מיט איין מאָל פון דאָרטען איז געווען אוממעגליך, איבעריגענס האָט ער דאָך געמוזט וויסען וואו זי געפינט זיך, זי וועט דאָך האָבען א קינד, זיינס א קינד און דערצו קען ער נישט בלייבען גלייכגילטיג, ער מוז וויסען וואו זי איז, כדי פון צייט צו צייט זיך צו קענען דערוויסען וואָס ביי איהר טוט זיך, ער האָט געטראַכט אַז ס'איז ערשט נאָך עטליכע שעה ווי צילקע איז אַרויס פון שטוב און ס'וועט נישט זיין שווער זיך צו דערוויסען וואו זי איז, דעריבער האָט ער דעם ענין נישט אָפּגעלייגט אויף שפּעטער נאָך באַלד זיך גענומען צום ענין, ווינשטיין וואָלט איהם איצט געקענט העלפען, אָבער ער האָט זיך מיט איהם נישט געוואָלט בענוצען און זיך נישט געוואָלט ווענדען צו איהם, האָבענדיג שוין בעצאָהלט רבי-געלד פאַר'ן פריהערדיגען אויסנוצען זיינע טובות, אַליין האָט ער אָבער נישט געוואוסט וואָס ער זאָל אָנהויבען צו טון.

פאַרשטעהט זיך אַז זיגמונט האָט נישט געקענט וויסען וועגען דעם, אַז ווינשטיין ווייס שוין יאָ, וואו צילקע געפינט זיך און וואו זי איז געגאַנגען, ער איז געווען פאַראינטערעסירט נאָכצופאָלגען איהר יעדען שריט, כדי צו האָבען מאַטעריאַל פאַר זיך אויסצונוצען. דעמאָלט ווען ס'האָט זיך איהם אַרויסגעגליטשט פון האַנד די ערשטע געשיכטע, דער שאַנטאַזש איז איהם אַריין אין בלוט און ער האָט זיך שוין נישט געקענט אָפּזאָגען דערפון. ער האָט דעריבער ווייטער שפּיאָנירט צילקען און איז געפאַלען אויף די שפּורען פון צילקעס אַנטלויפען.

פאַר ווינשטיינען איז דאָס געווען א גאַנצע מציאה, ער האָט בעקומען נייעם מאַטעריאַל, וועלכעס ער האָט געוואָלט אויסנוצען. ער האָט בלויז פאַרזעהען איין זאַך, אַז צילקע וועט נישט פאַרבלייבען אויף דעם אָרט וואו זי איז אין ערשטען מאָמענט אַוועקגעפאָהרען און פון דאָרט האָט זי ווייטער געוואַנדערט.

זיגמונט האָט פאַרלוירען דעם קאָפּ, ער איז אַרומגעגאַנגען אַזוי ווי אויף יענער וועלט, געווען צוטומעלט און צומישט, ער האָט זיך נישט געקענט געפינען קיין אָרט, נישט אין שטוב און נישט אין געשעפט, ער האָט נאָכגעפרעגט ביי אַלע בעקאַנטע, וועלכע האָבען נאָר געקענט קומען אין בעטראַכט, ער האָט אָנגעווענדעט די מיטלען, וועלכע זענען געלעגען אין זיינע מעגליכקייטען, אַז ער זאָל אויסגעפינען דאָס אָרט וואו צילקע מיט דעם קינד געפינען זיך, אָבער אומזיסט, קיינער האָט נישט געוואוסט פון וואָס צו זאָגען, זיגמונט האָט געזוכט אין יעדען ווינקעלע פון דער וואוינונג, אויסגעניש-טערט יעדעס בעהעלטעניש, אפשר וועט ער געפינען א שפּור, אפשר האָט זי כאָטש איהם געלאָזען עפּעס א ידיעה וועגען זיך, ער האָט גאָרנישט געפינען, ער האָט געמוזט רעזיגנירען פון דער ערשטער בעוועגונג און ווילען אויסצוגעפינען אין איצטיגען מאָמענט צילקעס וואוינאָרט.

ס'האָט איהם בעאונרוהיגט א גאַנץ אַנדערע זאַך, ער האָט מורא געהאַט צי צילקע האָט זיך נישט אַרומגעטראָגען מיט'ן געדאַנק פון זעלבסטמאָרד, ער האָט זיך נישט געקענט שענקען פאַרוואָס ער האָט זיך נישט פריהער געכאַפּט דערויף, ער וואָלט זי בשום אופן נישט געלאָזען אַוועקגעהן, איצט איז פאַרפאַלען, ווער ווייס צי צילקע איז נישט בעגאַנגען דעם וואַהנזיניגען שריט, ער האָט נישט קיין עצה דאָס אויסצומיידען און מוז אָפּוואַרטען אויף וועלכע ס'איז ידיעה, דאָס האָט איהם צורייצט און אויפגערעגט.

לאַנגע, שווערע טעג האָט ער זיך איינגעהאַלטען, אַז ער זאָל נישט רעדען מיט ווינשטיינען.

— דער דאָזיגער אַפעריסט, האָט זיגמונט געטראַכט, מוז וועגען עפּעס וויסען, זיין אויפפיהרען זיך, זיין שלמ'שער שמייכעל אין זיגמונט'ס אָנוועזענהייט, האָט אָנגעוויזען דערויף, אַז ער ווייס וועגען עפּעס וואָס ער וויל נישט אויסזאָגען, זיגמונט האָט זיך אָבער געמאַכט נישט וויסענדיג און מיט ווינשטיינען נישטגערעדט, ער האָט אָבער דערפיהלט, אַז ער וועט נישט אויסהאַלטען, ער וועט מוזען זיך צו איהם ווענדען, זיין אַמביציע האָט אָבער דערצו נישט דערלאָזען, זיגמונט האָט געזוכט א געלעגענהייט, ווי אַזוי צו פאַרטשעפּען דעם ענין מיט ווינשטיינען, אַזאַ געלעגענהייט האָט זיך אָבער נישט געפונען זיך, אָבער נישט געמאַכט, ווינשטיין האָט אַזוי ווי מיט א כיוון אויסגעמיטען יעדען געשפּרעך מיט ווראָבעלטשיקן, אפילו וועגען געשעפטליכע ענינים האָט ער זיך דירעקט צו איהם נישט געווענדעט נאָר דורך אימיצען נאָר אַז ער זאָל זיך נישט טרעפען מיט זיין שעך א יג אויף אויג, דאָס האָט נאָך מעהר דערנערווירט ווראָבעלטשיקן, ער איז גרייט געווען צו לאָזען דעם ענין אַזוי ווי ער גייט, אַבי נישט אָנצוקומען צו ווינשטיינען, וועלכער וואָלט דאַן בעקומען א נייע מעגליכקייט פון שאַנטאַזש און פון אַרומוויקלען איהם מיט א נעץ, פון וועלכער ער וועט זיך נישט קענען אַרויסבעקומען, פון דער אַנדער זייט אָבער האָט די גאַנצע מעשה איהם נישט געגעבען קיין רוה, אין איהם איז אַריינגעדרונגען דאָס געפיהל פון פאַטער-ליבע, אויב שוין נישט וועגען צילקען וועגען וועלכער ער האָט אויך נישט געקענט פאַרגעסען, האָט איהם אָבער בשום אופן נישט געקענט אָפּלאָזען דער געדאַנק וועגען זיין קינד, וועלכעס האָט געדאַרפט געבוירען ווערען, דער דאָזיגער שטאַרקער, ענערגישער און ריקזיכטסלאָזער מענש איז געוואָרען אַליין ווי א קינד און נישט איינמאָל טראַכטענדיג וועגען דעם קינד וואָס האָט געדאַרפט געבוירען ווערען, האָט ער זיך געווישט די טרעהרען.

— ניין, איך וועל דאָס נישט איבערהאַלטען, בשום אופן זשעט, איך מוז וויסען וואָס מיט איהר קומט פאָר, איך מוז זי צוריקברענגען, ס'איז מיר נישט קיין שום אונטערשיד וואָס שפּעטער וועט זיין, זי איז מיין פרוי און דאָס קינד וואָס דאַרף געבוירען ווערען געהער צו מיר, איך האָב רעכט אויף זיי ביידע און איך וויל נישט וויסען וועגען דעם וואָס ס'וועט זיין, מיין אויפגאַבע איז קודם כל זי צוריקצוברענגען און בלייבען מיט צילקען צוזאַמען.

אָבער ווי אַזוי האָט ער דאָס געוואָלט אַדורכפיהרען

(המשך קומט)

היינט איז אווענד די פייערליכע ערעפנונג

פון דער שלום-עליכם-אויסשטעלונג

וו א ר ש א, 21 (יט"א טעלעפאניש)

היינט, מאנטאג, ווערט אין די זאלען פון ביאַ-לאַנסקע 7 (הויף, פארטער, לינקס) געעפענט אן אויס שטעלונג, וואס איז געווידמעט שלום-עליכמ'ען צו זיין 20-טען יאהרצייט און איז איינגעאָרדענט גע-וואָרען דורך דער צענטראלע ריודישער שול-אָרגאַני-זאַציע („ציש"א). עס באטייליגען זיך אין איהר די יודיש-וועלטליכע שולען פון גאנצען לאנד.

איבערגעפאהרעז

(א) אויף דער זגערזשער גאס איז איבערגע פאהרען געוואָרען דער 33-יאהריגער אריה גאָטליב (לימאנאָווסקיעגאָ 7) פאגאטאָוויע, האט איהם אָפ-געפיהרט אין שפיטאָל.

זעלבסטמארד

(א) אויף גאָוראָס 99 האט זיך געסס'ט מיט יאָדענע דער 28-יאָהריגער וולאדיסלאוו סטאניס. פאגאָטאָוויע האט איהם אָפגעפיהרט אין שפיטאָל. די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז נישט פעסטגע-שטעלט געוואָרען.

ראדיא - פראגראם

מאנטאג, דעם 22-טען מערץ

6.33 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.15 ידיעות, 7.35 ארקעסטער-מוזיק, 8 אוידיציע פאר שולעז, 11.30 אוידיציע פאר שול-קינדער, 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ארטור רובינשטיין אין טשייקאָווסקי'ס שאפונגען (פליטען), 12,40 ידיעות, 12.50 שמועס, 1 בעטהאָווען און טשייקאָווסקי (פליטען), 2.57 לאדיער בעריע, 3 ווירטשאפטליכע ידיעות, 3.15 רעקלאמע - קאנצערט, 3.40 שמועס פאר קינדער, 3.50 מוזיק פאר קינדער (פליטען), 4.30 קאנצערט אויסגעפירט פון שילער פון א פאלקס-שול אין טארן. 4.50 רעפעראט, 5.05 סאָליסטען - קאנצערט-שמועסען, 6.20 רוסישע מוזיק (פליטען), 6.45 ליטערא-טור דורכ'ן מיקראפאן", 7 זעלכערישע אוידיציע, 7.30 מוזיק, 8.15 לידער (פון פויזען), 8.45 אווענט-ידיעות, 8.55 אקטועלער שמועס, 9 קאנצערט — טראנסמיסיע פון דער ווארשאווער קאנסערוואטאריום, 10 ליטעראַרישער אווענט (פון ווילנע), 10.30 קאנצערט (פון לעמבערג).

פון די פוילישע טעאטערס

אין שטאטישען טעאטער ווערט היינט 7.30 אווענד געשפילט „גדיבי מלאדאשטש וויעדזשאלא א סטאראשטש מאגלא".

— אין טעאטער פאלסקי ווערט היינט 8.30 אווענד געשפילט „פראפעסיא פאני ווארען".

— אין פאפולארני ווערט היינט 8.15 אווענד גע-שפילט „ראז שיען טולקא זשיע".

Tysiącom dzieci w Polsce grozi głód Pomyślcie o tem i złóżcie ofiarę na Pomoc Zimową dla bezrobotnych.

קלאַנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

דעמאנסטרירט די שענסטע פילמען! בעריהמטער ערצעהלונג פון James Fenimore Cooper אונטער'ן נאמען:

הלילבט און פאלגענדע טעג! מעכטיגע עפאפיי פון העלדישקייט, קרבנות-רייכע און ראמאנטישע פאסירונגען, לויט דער

דער לעצטער מאהיקאנער

די ערצעהלונג איז געווען אינטערעסאנט - נאר דער פילם איז מיטרייסענד! אין די הויפט-ראָלען: Ramdolf Scott, Henry Wilcoxon, Rinnie Barnes פאר שילער און יוגענד, פארן בעווייזען די לעגיטימאציע—באדייטענדע הנחות: פרייזען אויף אלע סעאנסען פון 54 גר.

דער גרעסטער אויסוואהל און די ביליגסטע פרייזען אויף

ראהמען

צו בילדער ווי אויך צו פאַרהאַנגען

בעקומט איהר נור אין דער בעוואוס-טער ראהמען-פאבריק פון

י. צווילינג, לאדז,

באַרוטאָוויטשא 11, טעל. 153 35.

דאקטאר

צ. י. פראוודא

אינערליכע קראנקהייטען

20 זגערזשער 20

טעל. 133-26.

נעמט אן פון 5—7 אווענד.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-טראקט.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

וויכטיג פאר דאמען: נאר 2 זל. ווערען פאר איבערגע-מאכט די עלטעסטע

היטעז!

אויף גאנץ ניי און אויף נייע היטען צו 3.50

„TOLA"

25 Zawadzka 25

לעזט

דאס „נייע פאלקסבלאט"

בעקומען אויסצייכנונגען און א גאלדענעם מעדאל אויף די אויסשטעלונגען אין די גרעסטע שטעדט פון אייראפע און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

מעדאלן אין אלע אפטייקען, אפטייק-סקלאדן און פארפומעריעס.

Fabr. Chem. Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

כחנם ווערט צוגעפאסט אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"

28 פיעטריקאווער 28

בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמ-בינירטע גלעזער, טערמאמעטערס, אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.

מ'ווערן אויך אויסגעפיהרט זאמט. רעפעראטורע פונקטליך און רעיעל. — געדענקט די אדרעס עס ווערען אנגענומען אלע ערט רעצעפטען פון די ה"ה דאקטוירים.

וויכטיג פאר ברוך-קראנקע

(רופטורען) זאווי פון פערקרימונגען פון רוקען-ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין-שווינדזוכט, פלאטפיס און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען-ליידענדע.

פאר פערשידענע ארט רופטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-באנדאזשען לויט מיין מע-טאדע היילן און בעזייטיגען ראדיקאל יעדן איינציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע לייב-הייל-באנדא-זשען.

פאר הויקערס ספעציעלע קארסעטען און גלייכהאלטערס.

געגען ביין-שווינדזוכט ספעציעלע אר-טאפעדישע אפאראטען, פון אלע סיסטעמען.

געגען שמערצענדע פלאטפיס ספע-ציעלע ארטאפעדישע איינלאגען לויט גיפס-מארעלען.

געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי-שטרימפ לויט מאס

קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלע הייל-ארטאפעדישע אנשטאלט

ספעצ. ארטאפעדע

א. פעטריקעוויטש, לאדז

9 פיראמאוויטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא

אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשיינען. מיזיענטער דאנקזאגונגען קענען בעוויזען ווערען

לעטשניצע

פאר ווענערישע-קראנקע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

לאדז. זאוואדזקא 1, טעל. 205-38

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענט. ווענערישע-קראנקס. מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען אנאליזען פון בלוט און אורין די פערהיטונגס-סטאציע איז טעטיג א גאנצען מעת-לעת פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

א בעראטונג 3 זל.

Centralna Poradnia Wenerologiczna

ווענערישע, הויט און מענער-שוואכע.

ספעציעל קאסמעטישער קאבינעט

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אין אווענד. פרויען נעמט אן א פרוי-דאקטאר.

Piotrkowska 88

tel. 143-63.

וויזיט 3 זל.

Dr. med.

J. Nadel

ספעציאליסט פון אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען.

אנדזשעיא 4, טעל. 228-92

נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אווע. אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאג.

Dr. med.

P. Braun

ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

צענעלניאנא 4, טעל. 100-57

נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו. ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען. פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

לעטשניצע

פאר ווענערישע-קראנקע

מענער - שוואכע און הויט-קראנקהייטען

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

45 פיעטריקאווער

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד. פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי-דאק-טאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.

Lek.-Dentysta

Jakób Karmazyn

2 פאלודניאווא 2

טעל. 114-36.

נעמט אן 9-1 און פון 4-7 נאכמיטאג

Dr. I. Piechowicz

ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט האט זיך איבערגעצויגען אויף

20 שרודמיעסקא 20,

טעל. 107-79.

נעמט אן פון 8-9 פריה און פון 3-7 אווי

Dr. med.

G. GERSZTAJN

ספעצ. פאר אויגען-קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Traugutta 12, tel. 175-10

נעמט אן פון 11-2 און פון 5-8.30

אכטונג, לאדז און פראווינץ!

די לאנג-עקזיסטירענדע פירמע פון

יודישע לאנגע מלבושים

מ. לאבערשטיין מאכט בעקאנט די געעהרטע קונדשאפט, דאס מען געשעפט איז פערוועהנט מיט'ן גרעסטען אויסוואהל פון לאנגע מלבושים ווי אויך א ספעציעלע אפטיילונג פון די בעסטע קוואליטעטען סחורות אויף בעשטעלונגען, וואס ווערען אויסגעפערטיגט אין דער קורצעסטער צייט לויט'ן מערלאנג. געדענקט דעם אדרעס!

משה לאבערשטיין

אנגראראווא 1, אין הויף, 1. שט: לינקס

Dr. med.

GUSTAW KOHN

געוועזענער אסיסטענט פון דעם בינעקאלאגי-שען קליניק אין פאריז.

ספעצ. פאר פרויען - קראנקהייטען און שוואנגערשאפט).

ספעצ. פון היילען אונפרוכטבארקייט

פילסודסקיעגא 51, טעל. 170-03

נעהמט אן פון 8—10 און פון 4—8 אווענט

ד"ר העלער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט זונטאג פון 10—2 מיטאג.

פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע-זאל פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.

M. TAUBENHAUS

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגעזשער 11, טעלעפאן 246-09

נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו

Dr. med. LEON FAMILIER

אינערליכע און קינדער - קראנקהייטען

6. שערפיעג 37 בענעדיקטא

נעהמט אן פון 5—7 נאכמ.

פרייע פאסטענס

נייערינס קוואליפיצירטע צו איבער-וועש און צו שירצען זאפארט נויטיג. — פיעטריקאווער 38, וואהנ. 29, רעכטס, 2. שטאק.

א פריילין צו זעהר לייכטע ארבייט ווערט געבויכט. פיעטריקאווער 42, וואוינונג 32.

נויטיג אן אבערלאק-נייהערין צו סוויטערס, זי זאל קענען אויך ביי א ניי-מאשין. קאמיענגא 5, רעכטע אפיצינע, 3. שטאק.

פערשידענעס

איך זוך א שותף צו א גוט איינ-געפיהרט קאלאניאל-געשעפט הורט און דעפייל אין א גוטען פונקט מיט א סומע ביז 10 טויזענד זל. פאלודניאווא 23, וו. 34.

זעלבסטשטענדיגער פיהרער אין א קאווע-פאבריק מיט קליין קאפיטאל, פעס-טעס געהאלט. ווענדען זיך זאכאדניא 2, „ריא ריטא".

א שרייב-מאשין

אין גוטען צושטאנד, ווערט געזוכט צו קויפען. ווענדען זיך טעלעפאניש 133-39.

ס'ווערט געזוכט צו קויפען

א דרוק-מאשין

א צילינדער, א האלבער בויגען 95 x 63 (ליליפוטקא). — אפערטען אונטער "W" אין אדמיניסטר. פון „נייעם פאלקסבלאט".

אנאנסען - פרייז:

מארן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 24 גר. אין טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו"ט — 18 גר. פאר א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו"ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווער-טער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צוטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

מעהלערען והעלבע קמערען נישט פרינציפיעל רעם אי-האלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרו-קען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס. פאר'ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטרא-ציע איז אפען בייטאג און ביינאכט אהן איבעררייס.

Z wydawnictwa „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21